

DE KLEWANG

No. 27

WEEKBLAD VOOR DE
TROEPEN OP SUMATRA

Uitgave:

Dienst voor Leger-
contacten Medan

Redactie
Administratie

Troepencommando
Serdangweg
Telefoon: Mili 24.

Nieuwe Legercommandant

Bij Koninklijk Besluit van 8 Juli 1949 is generaal-majoor D.C. Buurman van Vredendael benoemd tot luitenant-generaal en tot commandant van het Leger in Indonesië, tevens Hoofd van het Departement van Oorlog.

Dirk Cornelis Buurman van Vredendael, geboren te Surakarta op 16 Juni 1902, werd op 19-jarige leeftijd cadet aan de K.M.A. en 4 jaar later, op 30 Juli 1925, benoemd tot 2e luitenant bij de artillerie in Ned. Indië. In 1928 werd hij bevorderd tot 1e luitenant, en van 1931 tot 1934 volgde hij de cursus voor krijgskundige studien aan de Hogere Krijgsschool in Nederland. Drie jaar na zijn terugkeer in Ned. Indië, in 1938, werd hij geplaatst bij het hoofdkantoor van de Generale Staf te Bandoeng, om het volgende jaar te worden bevorderd tot kapitein. Op 7 Maart 1942, één dag voor de capitulatie, vertrok hij in opdracht van de Leger-commandant naar Australië.

In Mei 1942 werd kapitein Buurman van Vredendael geplaatst bij het hoofdkantoor van de Bevelhebber Strijdkrachten Oosten, teneinde te worden gedetacheerd als Nederlands liaison-officier bij het Britse hoofdkwartier in New Delhi. Dezelfde maand werd hij bevorderd tot majoor. Het volgende jaar vertrok hij naar China als militair attaché bij de Nederlandse ambassade in Chungking. Op de dag van zijn aankomst aldaar werd hij bevorderd tot kolonel.

Op 7 Maart 1946 werd hij benoemd tot chef van de Generale Staf, en in dezelfde maand volgde zijn bevordering tot generaal-majoor. Hij is sedert December 1947 lid van de Nederlandse delegatie voor de onderhandelingen met de republiek, en trad in 1948 op als leider van de legerdeputatie bij de inhuldiging van Koningin Juliana.

Generaal Buurman van Vredendael is Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw, Ridder in de Orde van Oranje Nassau, Commander of the Militair Division of the Most Excellent Order of the British Empire. Hij is tevens in het bezit van het officierskruis voor langdurige dienst (20 jaar), van het oorlogsherinningskruis en het Kruis voor Orde en Vrede.

Koninklijke Koperen Bruiloft

7 Januari 1937

7 Juli 1949

7 Juli was het twaalf en een half jaar geleden, dat Koningin Juliana in het huwelijk trad met Prins Bernhard.

Wij allen, militairen van alle rangen, herinneren ons deze dag, 7 Januari 1937. Wij konden toen nog niet vermoeden welke moeilijkheden en zorgen een gelukkig gezinsleven ons — toen nog Prinselijk Paar — in de weg zouden staan.

Maar juist deze moeilijkheden hebben gemaakt, dat wij ons één voelen met ons Vorstenhuis, dat thans Koningin Juliana, Prins Bernhard en hun kinderen zo'n belangrijke plaats innemen in ons volksleven.

Namens al haar lezers wenst de REDACTIE van de „KLEWANG” ons Koninklijk Gezin nog vele gelukkige jaren toe, en wij spreken de wens uit, dat Nederland nog lange tijd geregeerd moge worden naar het voorbeeld van de afgelopen jaren.

TERUGBLIK

Een laatste zucht van de filmheldin, een innige omhelzing, een langgerekt slot-accoord en de film is uit. De zaallichten gaan aan en de massa begeeft zich, zwaar onder de indruk van het genotene, naar de uitgang Buiten is het een geroezemoes, een getingel en getoeter van, de wachtende mensen. betjah's en luxe sleeën.

Medan bij avond! Een diepzware lucht met ontelbare sterren. De stilte in de buitenwijken is weldadig na het lawaai van zoëven. „O, tropische nacht, ik word stil van je wondere pracht”, hoorde ik eens een liedje.

We zijn stil als we door de ons zo bekende straten dwalen. Allerlei herin-

Chinesees bij zijn karretje. Zijn roep klinkt ijl door de avondlucht. Zou hij nog weten wat zich hier afspeelde toen Medan nog zo eng klein was?...

Verder lopen we. Bij de spoorbaan stond óók een stelling. Als je de baan afkeek, kon je de T.R.I. stellingen zien bouwen. We herinneren ons die knaap. Was het geen Brits-Indiër die zijn broek uitdeed en ons begroette met... z'n achterwerk? We komen bij het zwembad en we bedenken dat daarboven, op „dat platje om te zonnebaden” óók een stelling stond, evenals aan de weg. Daar was het, dat ik me de rambam schrok van twee verliefde katten. Een betjahrijder passeert ons en neuriët een melanchol-

neringen komen in ons op. Hoelang is het alweer geleden? Meer dan twee jaar. Hier is de straat waar we onze eerste post betrokken. Ja, dat huis daar was ons bivak. We lopen er langs en binnen zien we de bewoners. Een meisje speelt piano, een oudere heer leest een dagblad en een vrouw loopt bedrijvig heen en weer. Zouden ze zich nog herinneren dat dit thuis eens op „onveilig gebied” stond? Hier, op deze hoek, stond een massaal gevaarte van zandzakken, een stelling recht tegenover de moskee. Daarvoor een prikkeldraadversperring en daarachter was het „taboe” voor ons. Waar eens die stelling was, staat nu een

liek wijsje. Zou hij nog weten dat hij toen een pas nodig had om hier voorbij te mogen?...

Verder lopen we, voorbij de bioscopen. Hier de brug over de spoorbaan. Ik meen me te herinneren, dat de pelopers soms van hieraf op de stad „snijperden”. En daar, op die hoek, die politiestop. De eerste avond de beste die we in Medan waren, werd de rood-witte vlag erafgehaald. We kregen er nog soesah mee. Die politieagenten, die op een stoel voor de deur zitten te praten, zouden die het zich nog herinneren? We komen aan het begin van de Bool-

Het doet ons genoeg u hierbij wederom een Klewang van twaalf pagina's te kunnen aanbieden. Wanneer wij een Klewang van meer dan het normale aantal pagina's uitgaven, was hiertoe meestal wel een gegronde aanleiding. Dan hadden wij veel te vertellen of... dan ging er een beuënd onderdeel demobiliseren.

Zo ook nu. Dit nummer is dan weer een „Afscheidnummer”. Een afscheidnummer, omdat wij, de achterblijvende wapenbroeders, afscheid gaan nemen van enkele veteranen-onderdelen die Vrijdag, 8 Juli 1949, afscheid hebben genomen van ons.

HET bataljon 3-15 R.I., het Eerste Eskadron Pantserwagens en de 7de Afdeling Artillerie stonden op die dag op het voetbalveld aan de Bentengweg aangetreden om officieel van de Oostkust afscheid te nemen.

Daarom dit afscheidnummer, dat wij hen gaarne medegeven als laatste blijk van waardering voor de werkzaamheden die zij hier hebben verricht.

Hierin vinden zij, zij het in vogelvlucht, hun korpsgeschiedenis terug, een geschiedenis die voor de ouderen onder ons bekend en voor de jongeren interessant is, omdat dit de geschiedenis is van mannen van het eerste uur, zij, die „de hitte van de dag” hebben medege-

maakt. Bij het samenstellen van deze Klewang hebben wij, de redactie, veel hulp ondervonden van leden van de scheidende onderdelen. Namen zullen wij niet noemen, maar wij danken al diegenen, die er het hunne hebben toe bijgedragen om dit afscheidnummer zo aantrekkelijk mogelijk te maken.

Terslotte vrienden van 3-15, Hu-zaren en artilleristen, mogen wij ons scharen in de rijen van hen die u hebben bedankt voor uw werk in deze gewesten, die u waarderende woorden hebben toegevoegd.

Namens alle Klewanglezers, wensen wij u het allerbeste. Een behouden terugkeer in het Vaderland. Een gelukkige en voorspoedige toekomst.

Redactie.

weg. Een eind verderop, even voorbij het hospitaal, lagen ook jongens van ons. Daar voorbij de Belawan-weg. Toendertijd de belangrijkste en meest gevreesde convooiweg De chauffeur van die jeep, die nu richting Belawan gaat, zou die het ook nog weten?...

We keren om, 't wordt laat en de vermoeidheid doet zich gelden. Het was prettig om nog even in het verleden te vertoeven, vooral omdat we dit alles binnenkort gaan verlaten, voorgoed. We keren terug naar ons vaderland, Nederland.

De mensen in die huiskamer; de Chinese venter, de betjahbestuurder, de politieagenten, de jeep-chauffeur, zij allen zullen het niet meer weten, of hebben het nooit geweten.

Wij, wél! En we weten óók, dat het goed was. Goed, ondanks alles!

'n Stoottroeper.

De laatste berichten uit Bari vertellen hoe een zwijgende, diepgeroerde menigte aanwezig was toen de lichamen der slachtoffers van de vliegcramp van „de Roermond” werden overgebracht naar het vliegveld, om vandaar hun laatste reis aan te vangen. De kisten waren overdekt met bloemen van de Italiaanse regering, Nederlandse diplomatieke autoriteiten, de gemeente Bari en van vele burgers.

Voor achttien slachtoffers werd een protestantse dienst gehouden, voor de stewardess mej. Timmermans, een katholieke uitvaartdienst. Twee dagen later zijn in Nederland de stoffelijke overschotten ter aarde besteld.

De duiker, die belast is met het bergen van de cockpit van „de Roermond”, zou na een afdaling hebben verklaard, dat hij de lichamen van tien passagiers - die nog vermist worden - heeft waargenomen.

„Wat hebt u een raar petje op?”. Dat petje was een Japanse muts met een klep, die kennelijk als souvenir was meegenomen. Die „u” was een soldaat die met de „Waterman” bijna gerepareerd was. En de vraag werd gesteld, door prinses Beatrix, die met haar vader naar de Lloydkade gekomen was om aldaar de uit Indonesië terugkerende militairen te verwelkomen. „Hoogheid, als ik geweten had, dat u kwam, zou ik beslist mijn veldmuts uit mijn bagage gehaald hebben” zei de soldaat. De prins trok eens aan de klep van het „rare petje” en zei lachend: „zo is het ook wel goed!”

Het zal je overkomen. Het zal je ook gebeuren, dat je als lijststaandevoerder duizend stroobiljetten laat drukken met de aansporing „Stemt allen op no. I van (mijn) lijst X. En dat je in je ijver voor je eigen verkiezing zo van streek raakt, te vergeten dat je lijststaandevoerder bent van lijst Y. En dat je juist door deze vergissing nog smerig geluk hebt, omdat de Kieswet niet toestaat, dat kandidaten op eigen kosten propaganda voor zichzelf maken. Indien het lijstnummer goed was geweest, zou deze kandidaat na eventuele verkiezing de „zuiveringseed” niet hebben kunnen afleggen. „No. I van lijst X”, was zijn opponent natuurlijk zeer erkentelijk. Een en ander gebeurde tijdens de laatste gemeenteraadsverkiezingen in een Limburgs dorp.

Hier een beter bericht uit Limburg. 1 Juli begint het Limburgs thuisfront te Maastricht een grootscheepse Sinterklaas-pakketten-actie voor de 700 stadgenoten in Indonesië.

Aan boord van m.s. „Kedoe”, dat uit de tropen weer naar Holland kwam, is in volle zee muiterij uitgebroken, waarbij niet minder dan zestien slachtoffers zijn gevallen. Er bevonden zich namelijk o.a. een en zeventig apen voor de Diergaarde te Blijdorp aan boord, die ruzie kregen onder elkaar. Tussenkomen van gezagvoerder en vaste staf mocht niet baten. Zestien apen vonden een zeemansgraf.

Ook een paard kwam in het water terecht, maar bracht het er beter af. Aan de Rijnsoever bij het pontveer Eck

en Wiel weigerden de remmen van een beladen wagen. De voerman wist van de wagen te springen, doch paard en wagen gingen te water. Het kranige beest wist zich ongeveer honderd meter zwemmend te houden, met de beladen wagen achter zich aan. Per boot genaderde hulp zag kans het tuig los te maken, en het dier op droge te krijgen. Het beest werd voorgedragen voor bevordering.

Een ander gemengd berichtje beging een duitse postduif, uit een plaatsje even over de Nederlandse grens. Het beest werd door diens eigenaar even uitgelaten. Maar het werd een slippertje naar Engeland, alwaar ze binnenvloog door het raam in een..... slaapkamer. Ja, „Wat zou u doen” Duitsland begon te klagen, mobiliseerde alle duivenmelkers, die in parade demonstreerden voor de Bond - Tegen-Buitenlandse-Annexatie. De Benelux landen sloten een defensief pact en belegden met angstige gezichten een lange-tafel-conferentie, waarop spijkers met koppen geslagen werden en men tot de oplossing kwam om toe te kijken. Rusland verbrak alle politieke betrekkingen, en Stalin liet weten dat hij voor onbepaalde tijd ongesteld was. Amerika mompelde enige verbijsterende getallen. Engeland nam een afwachter houding aan. Over Azië heerste een opgeruimde bloeddorstigheid. En de postduif..... legde een ei, en in bed. Asjeblieft!

Hierna bleef ze nog een tijdje in de Engelse kost („Zu Hause haben wir ja gar nichts zu fressen”) en besloot toen welgemoed tot de Heimkehr ins Vaterland, met aan haar poot een uitvoerige beschrijving van een en ander. „Zo'n enige postduif” lispelde Miss Blanche, „Zo'n smerige pestduif brulde Herr Lörling. Amerika besloot tot het instellen van een postduiven-dag, een duivenmelkers-dag, en een dag waarop beide feiten herdacht zullen worden. Minister Spaak aanvaarde in een sublieme rede het ere-duivenmelkerschap. En burgemeester Arnold d'Ailly ontving een kist Havanna-sigaren van zijn collega uit Havanna in antwoord op een

brief aan zijn collega ter gelegenheid van de eerste passagiersvlucht Nederland-Curacao via Cuba. Och, Kansas is ook niet gek. Vraagt het uw drogist, het helpt beslist!

In verband met de verscherpte maatregelen ter voorkoming van pokken, moeten alle passagiers, reizende op de interinsulaire routes van de KLM, in het bezit zijn van een geldig vaccinatiebewijs, voorzien van resultaat-vermelding. Deze maatregel ging per 1 Juli i.l. in.

De vertoning van de anti-communistische film „Iron Curtain” heeft weer eens veel stof op doen waaien. Niet alleen stof maar ook ammonia, drie kleine flessen chloorwaterstof en 700 Communistische pamfletten. Toen n.l. op 1 Juli in twee Haagse bioscopen „IJzeren gordijn” première draaide, begon het lieve leventje. „Moordenaars, fascist, oorlogstokers”..... elf personen werden gearresteerd, en de filmvoorstelling gestaakt.

De negotie staat niet stil. Onderhandelingen met de Sovjet-zone van Duitsland zijn lopende om tot een bedrag van \$ 1.000.000 aan groente te exporteren. Daarvoor zullen wij van Oostduitse kant behalve galanterieën en speelgoed ook een aanzienlijk deel essentiële goederen, waaronder textielproducten en schrijfmachines ontvangen.

De charmante bloemenkoningin „Flora”, gaat weer gedurende een week haar kleurrijk bewind voeren in de Spaarne-stad. Op 31 Juli zal ze haar intocht houden in de stad aan boord van een met bloemen versierd jacht, dat haar aan de kade van het Noorder-Spaarne zal brengen, vanwaar zij haar triomf-tocht door Haarlem per open calèche aanvangt. Haar verschijning zal tevens het sein zijn tot de opening van het bloemenfeest, waaraan de gehele stad meedoet. Vele straten zullen met bloemen versierd worden en van alle bruggen in de stad zullen de leuningen versierd worden. Des avonds zijn straten en grachten geillumineerd, terwijl speciale zorg zal worden besteed aan de St. Bavo, de Amsterdamse Poort en het stadhuis. Voor deze feestweek staan verschillende festiviteiten op het programma. Op sportgebied zal het druk worden, aangezien juist in deze week Engelse atleten en voetballers een bezoek aan Haarlem brengen, en verschillende wedstrijden zullen houden. Des avonds zijn er op vele punten in de stad concerten en volksdansen, er komt een Lunapark, er is een bloemenexpositie in het Krelagehuis, en er zullen klassieke concerten gegeven worden in het concertgebouw en de Grote St. Bavo. Op Zaterdag 6 Augustus eindigt het

feest 's avonds laat met een vuurwerk, nadat er in de middag een bloemen-corso door de straten zal zijn getrokken, met aan het hoofd Koningin Flora. Ook op de vliegbases Woensdrecht, Gilze-Ryen en Twenthe zal het feest zijn in deze maand. Negen vliegende fortentype van het grootste type uit de Amerikaanse zone van Duitsland en een Frans escadrille van vier „Etampes” zullen met paratroopers strooien; 24 Havards, 12 Tiger Moths, 9 Ansens, 6 Proctors, 6 Oxfords, 8 Glostermeteors en 6 Spitfires, zullen een stukje show weggeven, en de toeschouwers zullen een stijve nek krijgen, want zeer grootse plannen zijn op touw gezet. O.a. zullen de Tiger-Moths laten zien hoe er niet gevlogen moet worden, en verder zullen ze een hordenloop houden over enige boven het vliegveld gespannen draden. Helicopters en zweefvliegtuigen zullen het „bezadigder” aanleggen. De feesten worden gehouden ten bate van het Weerden Poelmanfonds.

Nog steeds is er in het „England-Spiel” geen volle klaarheid gebracht. Vier personen van de parlementaire enquête-commissie zullen tegen het einde van deze maand naar Engeland vertrekken, om aldaar woonachtige Nederlanders te horen.

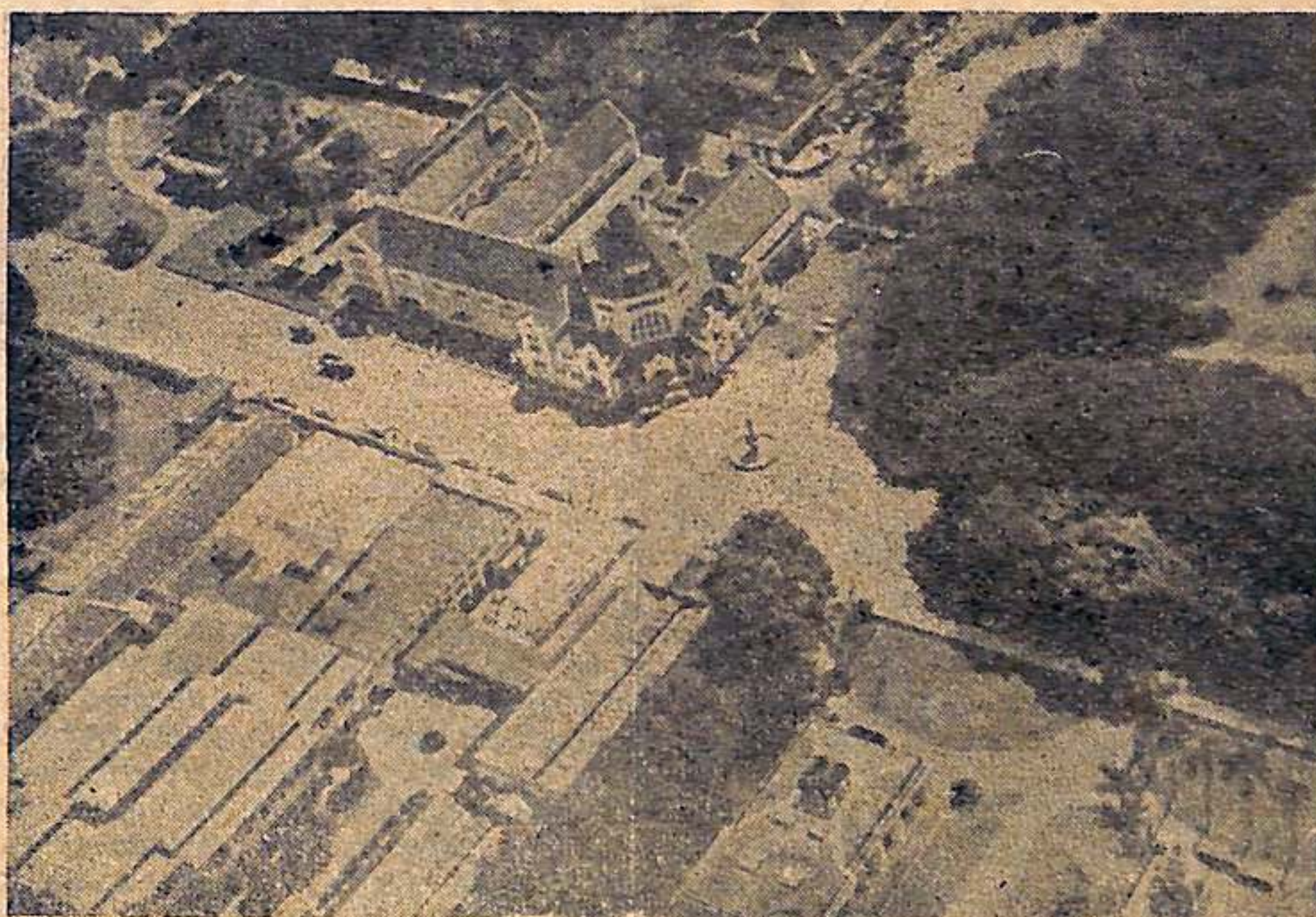
En Duitse meisjes komen weer naar Holland. Niet als juf, gezelschapsdame, of keukenprinses maar als werkkrachten voor de Nederlandse textiel fabrieken. En ze mogen niet ver van de Hollandse grens wonen. Anders gaat het nog niet door. Derhalve: Duitse meisjes, „ziet dat je erbij komt” en meldt u op het arbeidsbureau te Gronau.

De K.L.M. piloten staan er in Portugal voor bekend, dat zij de Portugese taal spreken en de meest hoffelijke vliegers ter wereld zijn. Een aardig voorval mag dit illustreren. Een K.L.M.-lijntoestel van de Zuid-Amerika route, op weg naar Holland passeerde het vliegveld Porto Alegre van Lissabon. Zoals dit gebruikelijk is, nam de gezagvoerder radiografisch contact op met verkeersstoren van het vliegveld, om positie en verdere technische bijzonderheden op te geven. Dit gebeurde in het Portugees. De dienstdoende sergeant op Porto Alegre was zo geïmponeerd door het feit, dat dit in zijn landstaal gebeurde, dat hij direct de Nederlandse consul opbelde om hem te vragen hoe hij in het Nederlands kon antwoorden. Helaas bleek de uitspraak van het Nederlands voor deze hoffelijke Portugees te moeilijk, zodat hij zich noodgedwongen met zijn moedertaal moest behelpen.

Van Meegeren gaat navolgers krijgen, zelfs zoveel, dat het nu werkelijk storend wordt. De directeur van het stedelijk museum te Amsterdam, Jhr. W.J. H.B. van Sandberg, heeft een klacht ingediend bij de officier van Justitie „Om de grote naam van Van Gogh te beschermen”. Het was dus ditmaal niet Vermeer, maar van Gogh, die vervalst werd. Doch ook ditmaal zijn vele van de vervalste schilderijen van zulke goede kwaliteit dat niet alleen rijke buitenlanders, maar ook verschillende Hollandse Kunstkenner bedrogen uitkwamen.

Garry Davis, de oprichter van de Wereld Federalisten Bond, heeft op zijn tournee door Europa het eerst Amsterdam aangedaan, alwaar hij op een betogingsavond in de Apollohal sprak over het „Legioen der wereldburgers”.

Uit de Betuwe sappige zeer verleidelijke berichten over de veilingprijzen van kersen; en ook in het Westland is de jacht naar primeurs weer begonnen. Bevlagde boomgaarden met rammelende blikken en verschrikte spreuwen. Aan de bomen, in de mandjes, op de vrachtwagens, in de winkels en op de karretjes langs de straat: kersen... kersen.

Medan, gezien van uit een Piper cup.

EINDELIJK IS HET OGENBLIK GEKOMEN

Afscheid van de laatste O. V. W.-ers in Noord-Sumatra

De Medanse samenleving heeft Vrijdagmorgen, 8 Juli j.l. op het sportterrein tegenover de Polonia-kazerne, afscheid genomen van de laatste O.V.W.-onderdelen in Noord Sumatra: het derde bataljon van het vijftiende regiment Infanterie, het eerste eskadron pantserwagens van het Regiment Huzaren van Boreel en van de Zevende Afdeling Veld-Artillerie.

Aanwezig waren de Wali Negara van de Negara Sumatera Timur, vergezeld van leden van Zijn Kabinet en verscheidene Departementshoofden. Voort vertegenwoordigers van het Binnenlands Bestuur, van Cultuur-Handel- en Scheepvaart Mijnen, van het Comité Vervanging Familielieden met mevr. Scholten, de A.M.V.J. en zeer vele militaire autoriteiten. Ook op de wegen rondom het sportterrein aanschouwden vele belangstellenden dit openbare afscheid van troepenonderdelen die jarenlang in Noord-Sumatra hun krachten hebben gegeven voor het herstellen van de rust en orde en voor het brengen van vrede en welvaart aan de bevolking.

GEN. SCHOLTEN:

„Wij hebben niet slecht geboerd“.

Precies om acht uur arriveerde de Territoriaal tevens Troepen-commandant van Noord-Sumatra, generaal-majoor P. Scholten, vergezeld van zijn onder-commandant, chef-staf en adjudant, op het sportterrein, waarna de in carré opgestelde troepen werden gepresenteerd door luitenant-kolonel H. W.A. Rötgers.

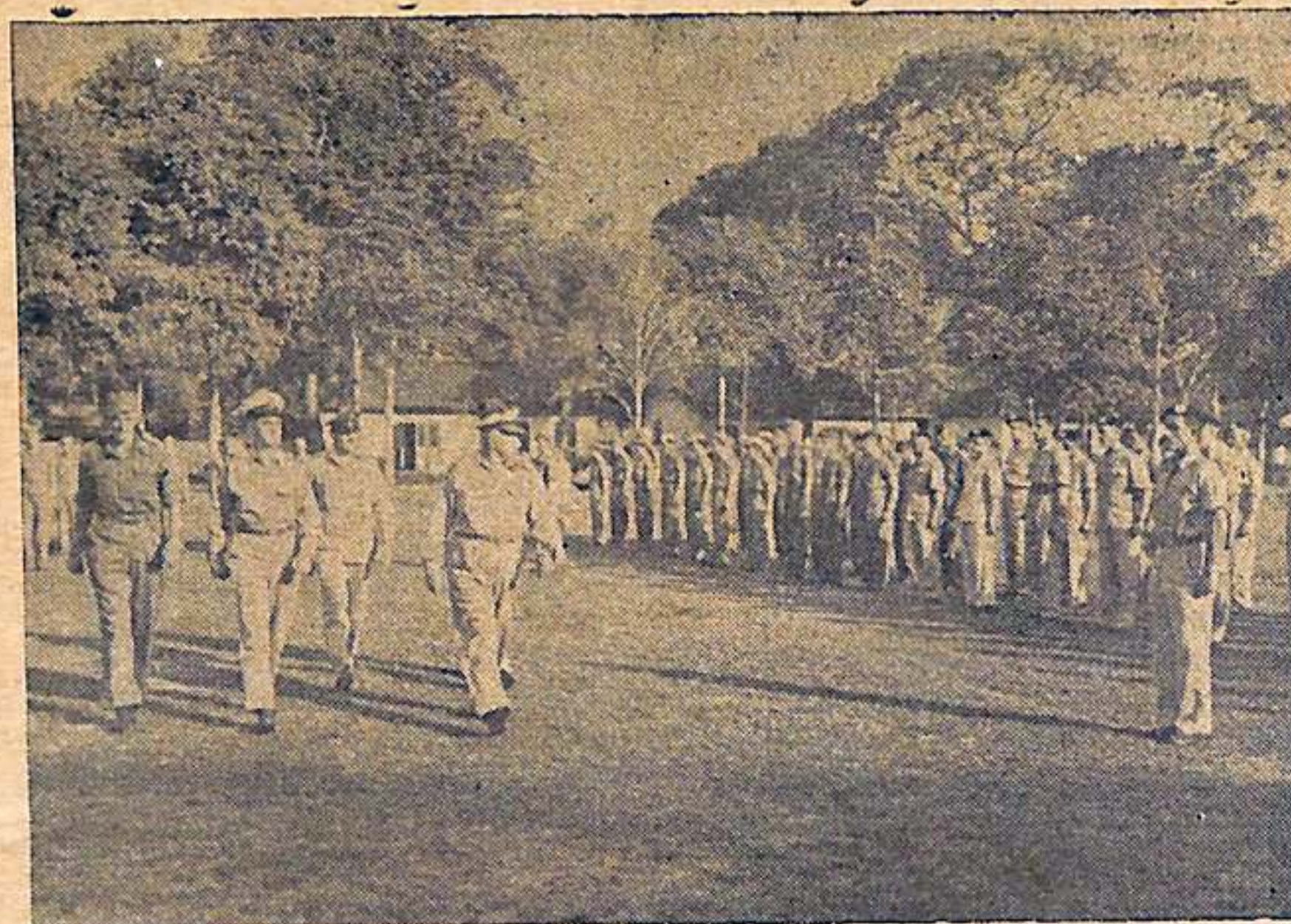
Velen zullen bij de woorden van de sprekers hun eigen gedachten hebben gehad en hun tijd, hier doorgebracht, aan hun oog nogmaals voorbij hebben zien gaan.

„Wij gaan door, de kop er voor.“

In een toespraak, door een krachtige luidspreker over het gehele veld uitgedragen, memoreerde generaal Scholten, dat het hem enerzijds speet afstand te moeten doen van waardevolle en goed getrainde troepen, doch dat aan de andere kant deze veteranen er reeds lang recht op hadden, naar het Vaderland terug te keren. Thans is dit ogenblik aangebroken. „Gij allen“, zo zeide

trek van de Engelsen opgesloten zaten in Medan en daarmee vergelijken de uitgestrekte gebieden, die thans onder onze controle staan en waaraan gij allen een belangrijk aandeel hebt gehad, dan mag ik toch zeker wel verklaren dat we niet slecht hebben geboerd en Uw werk van groot nut en grote waarde is geweest voor het weldenkende deel der hier wonenden. We zijn er echter nog niet! Ik heb het vaste vertrouwen dat de hier achterblijvende troepen zullen doorbijten en Uw voorbeeld met hetzelfde succes zullen volgen, tot heil van dit land en Nederland.

Mannen, het zou van gebrek aan eerbied en achting getuigen, indien ik hier niet herdacht de doden die gij, 3-15 R.I., op Sumatra ten getale van 19, gij VII Afd. Veld Art. ten getale van 5 en gij I Esk. Pawns R.H. van Boreel ten getale van 4, achterlaat. Ook zij hebben gehoopt eenmaal weer te Belawan scheep te zullen gaan om de reis naar het oude land te aanvaarden. Moge hun opoffering ons allen doen beseffen, dat het heengaan van deze braven ons de plicht oplegt om de zaak waarvoor zij zijn gestorven tot een goed einde te brengen, d.w.z. het bereiken van voor alle bevolkingsgroepen van de N.S.T. en Tapanuli - tevreden stemmende levensomstandigheden.

De vertrekkende troepen aangedreden op het Polonia-terrein.

Moge ik voor onze hier in Sumatraanse grond begravenen enige ogenblikken Uw aandacht verzoeken en U uitnodigen met Uw gedachten bij hen te verwijlen.

Mannen, gij zult in het oude land teruggekeerd, opnieuw moeten vechten en wel voor het bereiken van een behoorlijke positie. Hoewel in Holland door kortzichtigheid en politieke tegenstellingen niet algemeen wordt ingezien welke belangen voor Nederland en Indonesië hier op het spel staan, verwacht ik dat het weldenkende deel van de Hollandse natie U - die jaren lang deze belangen hier hebt verdedigd - zal helpen een U voldoening gevend bestaan te bezorgen. Gij hebt daar recht op, Gij hebt verdiend!

Degenen die zich hier blijvend vestigen en zich hier een bestaan hebben verworven, moge ik wijzen op hun plicht om met toewijding te arbeiden - niet alleen voor hun salaris - maar bovenal aan het bevorderen van het welzijn en de zedelijke en stoffelijke belangen van de bevolking. Dat hun gedrag zich moge kenmerken door verdraagzaamheid en naastenliefde.

En nu mannen, ga ik eindigen. Ik dank U nogmaals voor de trouwe wijze waarop gij mij hebt terzijde gestaan. Ik wens U een voorspoedige reis en behouden thuiskomst.

Het ga U en de Uwen in alle opzichten goed.

Vaarwel, en blijf ook in het burgerleven Uw plicht indachtig.

Wij gaan door, de kop ervoor!

DR. MANSOER: Mijn oprechte dank

De Wali Negara van Sumatera Timur, dr. T. Mansoer, richtte zich vervolgens tot de vertrekkende troepen met een woord van dank voor datgene wat zij hebben gedaan tot het scheppen van orde in wat eens een chaos was. Spreker memoreerde, hoe het mede aan de arbeid van deze troepen te danken is geweest, dat de Staat Sumatera Timur kon worden opgericht en tot bloei komen.

„Uw komst“, zo zeide de spreker, „gaf ons hoop. Gij hebt een zware taak op bewonderenswaardige wijze volbracht. Ik betuig U daarvoor hier gaarne mijn oprechte dank“.

Tot slot van zijn korte toespraak riep dr. Mansoer de vertrekkenden een hartelijk vaarwel toe, daarbij de hoop uitsprekend, dat dit niet zou zijn een afscheid voor altijd, doch veeleer een tot weerziens. Want de N.S.T. heeft mannen, die getoond hebben wat zij waard zijn, nodig.

DANK AAN DE BURGERIJ

Luitenant-kolonel H.A.W. Rötgers, commandant van 3-15 R.I., dankte in de eerste plaats generaal-majoor Scholten voor zijn waarderende woorden. Vervolgens sprak de overste over de band die ontstaan is met dit land en uitte zijn waardering voor de samenwerking met de burgerij. „Wij weten, dat het soms moeilijk is geweest, om zich aan elkaar aan te passen en dat U daarbij wel wat heeft moeten geven en nemen. Wij danken U daarvoor en wij danken tevens een ieder, die op enigerlei wijze heeft meegewerkt, om ons verblijf hier te veraangename“.

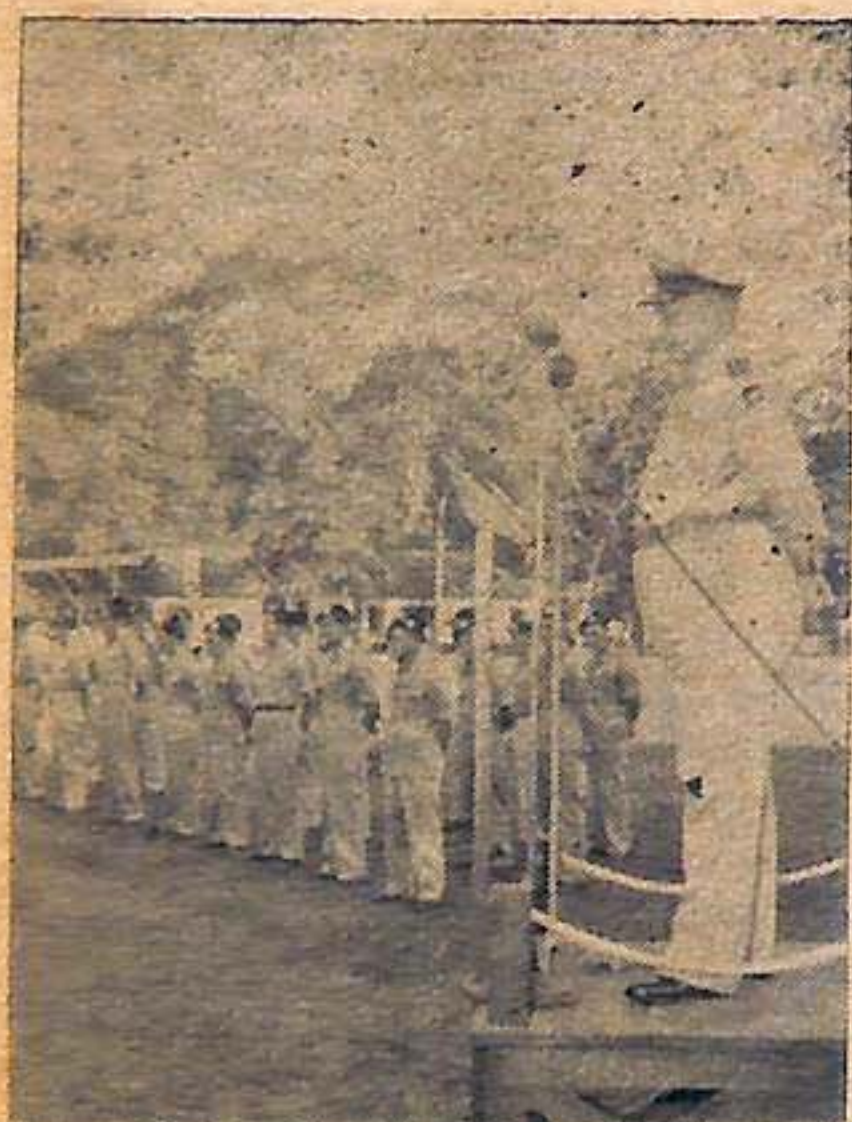
Ook de volgende spreker, de commandant van het Eerste Escadron Pantserwagens, majoor P.J. Ootmar, richtte woorden van dank tot de burgerij. „Wij nemen thans“, zo zeide majoor Ootmar „niet alleen afscheid van de Territoriaal tevens Troepencommandant Noord-Sumatra, maar dit is meer een afscheid van Generaal Scholten. „Onder Uw bezielende leiding en voorbeeld is het voor ons gemakkelijk dienen geweest. Gemakkelijk, omdat U de kunst verstaat het voor Uw onderhebden tot een voorrecht te maken Uw bevelen en opdrachten te mogen uitvoeren“.

Majoor Ootmar besloot zijn toespraak met uiting te geven aan de wens dat de Negara Sumatera Timur in de toekomst de toonaangevende en meest welvarende staat in de V.S.I. zal blijven.

De commandant van 7de Afdeling Veldartillerie, majoor D.C. van Manen, betuigde eveneens dank aan de burgerij voor genoten gastvrijheid. „Het eerste wat de burgerij van ons merkte, zo zeide spreker, „kan niet prettig zijn geweest. Harde knallen deden huizen schudden en deuren openspringen. Vaak hebben we daarna Uw nachtrust moeten verstoren. Maar tot onze verbazing bleken de open gedreunde en ook andere deuren, voor de mannen van de Artillerie, open te staan“.

Na allen, namens de Zevende Afdeling, een hartelijk vaarwel te hebben toegevoegd, besloot majoor van Manen met de aanwezigen uit te nodigen een dierwerf hoera uit te brengen op H.M. de Koningin en op de leden van het Koninklijk Huis.

Allen, op en rondom het veld, gaven gaarne gevolg aan deze uitnodiging en met een donderend hoera kwam also het einde van deze treffende plechtigheid.

Gen.-Maj. P. Scholten tijdens zijn rede

Bij het afscheid van 3-15 R. I.

Een verzameling klinkende namen.

Het is een goede gewoonte van de redactie van de Klewang geworden om, bij het vertrek van een bepaald onderdeel, enige markante bijzonderheden over het leven en werken van de scheidenden te geven. In forse lijnen wordt dan de korps-geschiedenis geschetst, somtijds aangevuld met bijzonderheden die de verslaggevers van de Klewang zelf nog uit eigener ervaring weten. Wel, nu gaat dan het bataljon 3-15 R.I. ons verlaten. De korpsgeschiedenis van dit bataljon begint echter op 3 Juni 1948.....

Op 3 Juni 1948 namelijk, werd te Tandjong Pura 3-15 R.I. geformeerd uit residus van verschillende veteranenbataljons die ieder voor zich, een korpsgeschiedenis bezitten waar men „U” tegen zegt. Teneinde over 3-15 R.I. toch iets te kunnen vertellen, menen wij niet beter te doen, dan U te verhalen van de bataljons waaruit het nu scheidende bataljon is samengesteld. Wij kijken dan niet naar „belangrijkheid” dezer bataljons, noch naar het aantal mannen, dat deel ging uit maken van 3-15 R.I., maar vertellen zo, voor de vuist weg, van deze eerste oorlogsvrijwilligersbataljons. Beginnen wij dan met:

1-8 R.I. „Hanan van de Veluwe”

Dit bataljon gaat er met recht prat op, dat het bijna geheel uit oud-illegalen bestaat. Op 2 September 1944 had Prins Bernhard een oproep tot alle ondergrondse strijders gericht:

„Ik stelde mij onder comando van generaal Eisenhower. Hij benoemde mij tot commandant van de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten. Daarin neem ik alle strijders uit de illegaliteit op. Gij staat onder mijn bevelen. Zij zullen u worden gegeven namens mij. Voor deze uit. Gij staat onder de krijgstucht”.

Later volgde van de commandant Binnenlandse Strijdkrachten de opdracht: „Coördineer verzetsorganisaties in één verband onder centrale leiding” en de order: „Laat g e e n nieuwe leden tot uw organisatie toe”. Hieraan heeft het gewest Veluwe zich stipt gehouden en op 15 Mei 1945 begon het district NW-Veluwe met de kazernering van haar strijders met een kleine groep NBS-ers uit Ermelo. Later kwamen er uit andere plaatsen nog BS-ers bij, zodat, op 15 Juni 1945, het bataljon, dat in de Jan van Schaffelaar-kazerne was gelegerd, officieel kon worden opgericht.

Er volgde een periode van training tot op 15 October 1945 de Haantjes naar Indië vertrokken. Het zou echter 9 Maart 1946 worden aleer vaste voet op Indische bodem werd gezet.

Na een korte tijd op Java, waar 3-15 R.I. een onderdeel werd van de „U”-Brigade, vertrokken de Haantjes, aangevuld met een gedeelte van VII-3 R.I. met de „Ruys” naar Sumatra, naar P a d a n g.

De „Jagers”

Deze mannen, met het embleem „Jagers” op de mouwen, zult ge ongetwijfeld ook tussen de 3-15 R.I. -ers hebben ontdekt. Zij zijn het residu van het bekende Eerste Bataljon van het Regiment Jagers, waarvan de korpsgeschiedenis begint in Januari 1945. De zwerftocht begon in het Infanterie-depôt Fournes (Frankrijk), zij zwierven vervolgens door Zeeuws-Vlaanderen, Brabant, Duitsland, Groningen, Utrecht, Rotterdam en zovoort.

Op 14 October 1945 gingen de jagers schep naar East Hampstead Camp te Wokingham in de Midlands en op 28 Oct. met nog 5000 andere passagiers met de „Nieuw Amsterdam” naar Indië. Ook deze jongens wachtte de bekende teleurstelling van het oponthoud op Malakka. Op 16 November '45 liet de Nieuw Amsterdam het anker vallen voor de

rede van Prai. De manschappen gingen van boord en het oponthoud zou vier maanden duren, zoals later bleek. Eerst op 10 Maart 1946 kwam de Boschfontein de mannen ophalen en werd direct naar Priok opgestoomd. Na op Java veel paciferend werk te hebben verricht, vertrok de „U”-Brigade, waarvan de Jagers nu ook een onderdeel vormden, op 18 November 46 per „Ruys” naar Padang, alwaar zij het Brits-Indische Bataljon 8-8 Punjab gingen aflossen. Al spoedig bleek, dat er met de Minangkabause tegenstanders niet viel te spotten. Deze felle en listige lieden maakten het de Jagers wel zeer moeilijk. Vooral de tien kilometer lange weg Padang - vliegveld heeft het bataljon veel werk gegeven. Iedere dag moest deze weg worden onderzocht op mijnen.

Induring, Kelawi, actie Naggalo, actie Kandis, actie Simpanglubuklintah zijn onvergetelijke namen voor de jagers, evenals Pasar Baharu, Kurandji, Lubuk Buaja, Baringin, Lubuk Ninturun, Lubuk Alung, pasar Usang om nu eens enkele namen uit de politionele actie te noemen. Na de politionele actie volgde een zeer zware tijd van patrouilles en schermutselingen. De jagers kregen te kampen met zieken en ook de verliezenlijst was aanzienlijk.

Uit dit dappere onderdeel stammen de jagers die thans met 3-15 demobiliseren.

2-14 R.I. „De Zeeuwen”

Het Bataljon „Zeeland”, 2-14 R.I. (reeds gedemobiliseerd), stamt eveneens uit de illegaliteit. Vrijwel alle leden van 2-14 R.I. zijn oud-illegale werkers van Walcheren. Evenals de Jagers, ontvingen ook de Zeeuwen hun eerste opleiding in Foudnes en zwierven zij uit in geallieerd verband door België, Nederland en Duitsland.

In October 1945 vertrokken de Zeeuwen met de „Alcantara” naar Indië. Welk een teleurstelling toen het schip, Singapore reeds gepaseerd, wederom de steven draaide om naar deze Leeuwestad terug te keren. De poorten van Indië bleven nog enkele maanden gesloten.....

Een trainingstijdperk ving aan te Port-Dixon, een tijd van blubber en tijgers. De KNIL-luitenant Wisellus vooral, heeft zich bij deze opleiding verdienstelijk gemaakt.

Midden Februari 1946 arriveerden op Malakka de staf-officieren der nieuw te vormen Brigade en 2-14 R.I. werd in de U-Brigade opgenomen, evenals de Jagers, de Haantjes en 11 R.I.

Begin Maart 1946 naar Java. Stellingen rondom Batavia. Het was een krankzinnige tijd en het hoofdwartier was toevalligerwijze ook in een Krankzin-

nigengesticht te Gruogol gevestigd. Bandjirkanaal, Manggarai, Mr. Cornelis, Oost-sector. Dat was Batavia-tijd. Depok werd genomen met Infanterie 11. Samen met de Jagers naar Tjiteureup. De Zeeuwen kunnen n u nog vertellen van die woedende kapittein bij Tjikareng, halfweg Tangerang, die een gevaarlijke mitrailleurpost der T.N.I. in no-time wegvaagde.....

November 1946 met de Ruys naar Padang. Namen: Tarandam, Marapalam, Lubuk Bargalung, Sungei Beramas, het huidige Juliana zwembad. Dat waren de eerste dagen van 1947. De actie naar Indarung, waar de groene „vier-onder-de-kop” van Overste van Oort werd buitgemaakt, de cementfabriek Indarung (tesamen met de Jagers), Siguntur Mudo, Kota Pandan (boomversperringen!), Ladang Padi (Slapen battledress).

Spreekt met een Zeeuw over zijn Westkust-periode, dan zal hij u zeker namen noemen als: Emmahaven, Pasar Baru, Gunung Sarik en Ladang Padi, Batu Busuk.

1 Januari 1948 was de taak van de jagers afgelopen en keerde het bataljon met de Johan van Oldenbarneveld huistoe.....

1-8 R.I.

In Januari 1946 arriveerde in het kamp Waterloo, vijf kilometer buiten Amersfoort, een grote groep jongemannen welke zich in 1945 reeds had opgegeven voor diensten in Indië. Hier kregen de jongens een uiterst snelle opleiding, want in Maart 1946, na drie maanden opleiding, ging het inmiddels geformeerde 1-8 R.I. al met inschepingsverlof, waarna het op 19 April daaraanvolgende met het m.s. TABINTA naar Engeland (East Hampstead Camp nabij Wokingham), vertrok 1-8 R.I. op 25 Mei 1946 per m.s. RUYS naar Priok, waar het op 20-6-46 aankwam. Hier werd het onderdeel ontbonden als zodanig, en ondergebracht bij andere bataljons. De jongens van 1-8 R.I. bleven zich echter 8 R.I.-ers voelen en zeker zij, die werden ingedeeld bij 8 R.I. Half Juli vertrok dit onderdeel naar Tangerang om de werkzaamheden van de Engelsen over te nemen en hier was het, dat de 8-R.I.-ers hun eerste vuurdoop kregen, hetgeen van zeer veel betekenis was voor hun verder optreden in Indonesië.

Toen de „U”-Brigade naar Padang vertrok, waren de 8 R.I.-ers erbij en in Padang hebben zij, tesamen met hun collega's van de onderscheiden andere onderdelen, veel nuttig werk kunnen verrichten. Namen als: cementfabriek van Indarung, Lubuk Alung en dergelijke, zullen voor altijd in hun geheugen zijn gegrift. Toen 8 R.I. ging demobiliseren, werden hiervan de leden, die nog niet aan hun demobilisatie toe waren, naar Medan gedirigeerd, waar zij precies twee jaar na hun aankomst in Indonesië aankwamen.

VII-3 R.I.

Het begin van de geschiedenis van VII-3 R.I. loopt parallel met die van 1-8 R.I. In Batavia scheidden zich de wegen van deze twee bataljons. VII-3 R.I. werd ingedeeld als compie bij het

KNIL-bataljon Infanterie IV, voornamelijk bij de staf en ondersteuningscompie. In die dagen was er juist Puasa en de poloppers hadden het in hun hoofd gezet om Bandung te heroveren. Infanterie IV stak hier een stokje voor en de jongens van VII-3 R.I. kregen meteen hun vuurdoop. Toen volgde de verhuizing naar de grote weg Batavia - Bandung, waar verschillende posten werden betrokken van Tjirandjang tot Tjipopot.

In November 1946 vertrok Infanterie IV naar Sumatra, naar Medan en hier werden onze 3 R.I.-ers, tesamen met hun kameraden van Infanterie IV, gelegerd nabij de Moskee en de Watertoren. Het materiaal was toen goed. De carriers waren nieuw en van alles was er voldoende. De verdere geschiedenis van Infanterie IV is bekend. Djalan Antara, Belawanweg, Labuhan, Tjipapan, het kampement Kampong Baru, zijn bekende namen voor de oudere lezers. Toen kwam de eerste politionele actie. Lubuk Pakam, Siantar-Seribu-Dolok, Kaban-djahe, Brastagi, ga maar door, overal verscheen Infanterie IV met zijn ondersteuningscompie, de bren- en mortier-carriers, het Pag-peloton en de pioniers, waarvan het voormalige VII-3 R.I. het integrerend deel uitmaakte.

In Februari ging Infanterie IV uit elkaar. Het had zijn rust verdiend... De jongens van VII-3 R.I. waren echter nog niet aan demobilisatie toe en doken deze lieden weer op bij 5-10 en 5-11 R.I. om, tesamen met hun jongere collega's de werkzaamheden weer voort te zetten. In Juni 1948 vertrokken de leden van VII-3 R.I. naar Belawan om te worden ingedeeld bij het „Z” Bataljon.

2-12 R.I.

Op 23 April 1946 werd 2-12 R.I. als L.I.B. Indië (Lichte Infanterie Brigade) erkend en de volgende maand reeds, zou dit onderdeel naar Indië vertrekken. Door bepaalde omstandigheden, o.a. afkeuringen en overplaatsingen, vertrok 2-12 R.I. eerst op 29 October 1946 met de Nieuw Holland naar Indonesië, waar het in November aankwam. Hier wachtte de eerste teleurstelling: Het bataljon werd ontbonden en in kleine groepjes ondergebracht bij de bataljons die reeds in de archipel aanwezig waren. Zo kwam de derde compagnie van 2-12 R.I. terecht op de Oostkust. De weg van Belawan naar Medan heette in die dagen nog de „Dodenrit” en de jongens van 2-12 wisten meteen wat voor vlees er in de Oostkustkuip zat. Al spoedig werden zij ingedeeld bij het bataljon 1-1 R.I., „fijne kameraden, maar zij moesten even aan elkaar's taal wennen”.

Van die dag af waren zij „Ein-Ein-ers” en maakten het wel en wee van dit O.V.W.-bataljon mede. 8 Januari 1947 sneuvelde Jan Heuting nabij Medan Estate. Hij was een 2-12 R.I.-er, maar het hele bataljon 1-1 R.I. betreurt deze gevallen wapenbroeder.

De Odyssea van 1-1 R.I. is genoegzaam bekend. Namen als: Medan Estate, Kebon Pisang, Steenfabriek, Kampong Baru en Mariëndal staan in het geheugen van de 1-1-ers gegrift. 21 Juni 1947: Eerste politionele actie: Arnheimia, Tandjong Morawa, Lubuk Pakam, Tebing Tinggi, Kisaran en op de laatste dag Tandjong Balei zijn ook niet onbekend, nietwaar?

12 October terug naar Medan en op 16 October trokken zij weer de bergen in, de hoogvlakte werd „belabberd” en hoe.....

Mei 1948 was het sudah habis voor 1-1 R.I. De tijd voor dit bataljon zat er op en de jongens van 2-12 werden een maand later ingedeeld bij het Z-bataljon.

Vervolg pag. 12.

Uit de „historie” van de 7de Afdeling Veld-artillerie.

Wanneer de jongens van de 7e afdeling veldartillerie straks voet op vaderlandse bodem zullen zetten, zal het drie-en-een half jaar geleden zijn, dat zij zich voor het eerst in het soldatenjak wurmden. Immers, op 8 April 1946 werden te Oldenbroek de twee batterijen opgericht die later met de staf de 7e afdeling zouden vormen.

De 7de Afdeling Veldartillerie K.L. arriveerde op 16 Juli 1946 in Tandjong Priok, de voorhaven van Batavia op Java en, na een herscholingscursus, waarbij de in Europa opgedane leerstof en ervaringen werden aangepast aan de omstandigheden in deze gewesten en nadat op 4 November 1946 de staf was gearriveerd, vertrok de afdeling in verschillende detachementen in de eerste weken van November 1946 naar de Oostkust met als eerste tempot politie-kazerne aan de Residentsweg. Er werd stelling betrokken op het D.P.S.-terrein aan de Manggalaan te Medan. In strijd met alle artillerie conventies — als wij dit zo mogen noemen — werd een zogenaamde cirkelstelling betrokken. Men plaatste namelijk een zestal stukken zodanig, dat de hoofdvuurrichtingen van de verschillende stukken onderling zestig graden verschilden. De stukken zelf konden, zowel naar rechts als naar links, circa dertig graden worden gedraaid, zodat men het gehele gebied rondom Medan kon bestrijken. De commandopost kwam in het midden van de cirkel te staan en al doende, konden de artilleristen, zonder een stuk te verplaatsen, op ieder doel buiten Medan vuren met minstens drie stukken tegelijk. Een sector, die vuursteun aanvraagde, kreeg dit binnen een handvol seconden. Zo kreeg, tijdens een aanval op Helvetia, majoor Welleman van 3-3 R.I. een minuut, nadat hij vuur had aangevraagd, door de telefoon: „Het wordt hier te heet. Waar blijven die schoten?”, ten antwoord van majoor van Manen: „Blijf aan de lijn. Ze zijn onderweg”. De granaten waren onderweg. De vluchttijd is ongeveer een halve minuut.....

Op 20 November 1946 vertrok de Engelse artillerie en de 7de afdeling nam toen de artilleristische taak van de Oostkust volledig over. Een sectie — bestaande uit twee stukken — werd te Belawan geplaatst onder commando van luitenant Blussé van Oud-Alblas, dezelfde die later opeens vier stukken bleek te bezitten. Twee stukken echter waren dummies, namaakkanonnen, gefabriceerd uit hout, een eind gaspijp en overspannen met een camouflagenet.

Het eerste vuur, dat de mannen van de artillerie afgaven, ging in de richting van de moskee, waar de wapenbroeders van Infanterie IV in een hevig duel waren gewikkeld. Dit was het begin van een lange reeks vuren op concentraties vijandelijke artillerie en mortieren, dumps en waar de artillerie maar op moest en kan schieten. Veelal werd er des nachts geschoten, hetgeen natuurlijk niet bevordelijk was voor de nachtrust. Maar de burgers van Medan waren allang blij, dat de Hollandse jongens lieten merken dat zij er ook nog waren en de schade in de glazenkast van de omwonenden van het D.P.S. terrein werd maar op de koop toegenomen. Wanneer er overdag werd geschoten, zoefde de Piper-cub, „het oog van de artillerie”, boven het gebied. In dit verkenningstoestel vloog een waarnemer van de afdeling mede die voortdurend in radioverbinding met de stelling stond. Zo kwam een einde aan het jaar 1946. Mevrouw Overakker was op 19 November in Medan aangekomen, had haar intrek in de Bombardiersdoelen genomen en had zich van die dag af gewijd aan de verzorging der afdeling. Zo werd de Kerstavond in de Bombar-

diersdoelen een avond, waarover de artilleristen nu nog spreken. De gehele afdeling zat om de Kerstdis geschaard.

Oudejaarsavond 1946. Er was weer eens een wapenstilstand of hoe al die dingen in die dagen heten en op hoog bevel mocht het nieuwe jaar niet worden ingeschoten. Evenwel, de polopors zorgden er zelve wel voor, dat even na 12 uur des nachts de stukken zich lieten horen. En hoe.....

Het bleef rumoerig in die dagen en kleine schermutselingen bleven niet uit. Zo werd steun gegeven aan het KNIL-bataljon Infanterie VI, dat vooral op de weg naar Bindjei in een hevig gevecht werd gewikkeld. Hierbij werd luitenant Overakker, die als artilleriewaarnemer in één der pantserwagens was gezeten, licht gewond, toen hij een onklaar geschoten pantserwagen van het eskadron in veiligheid wilde brengen. Tijdens deze actie schoot de artillerie onder andere twee vijandelijke vuurmonden kapot.

Iedere artillerist van de 7de afdeling kan van A. tot Z. navertelen wat er in de nacht van de 15e Februari werd gepresteerd. In deze nacht zou namelijk om 24.00 uur wederom een der vele bestandsovereenkomsten ingaan. Wapenstilstand, zo namen de Nederlandse militairen dit op. De tegenstanders vonden het dan juist tijd om in troebel water te gaan vissen en rekenden op vermindering van de waakzaamheid van de belanda's, waarop zij hun zoveelste lesje kregen, want de belanda's sloepen blijkbaar nooit... Zo ook niet in de nacht van de 15 Februari 1947. De polopors rondom Medan vielen in vrijwel alle sectoren aan en met een dusdanige kracht, dat de Nederlandse vakcommandanten het ge-

De commandant 7e afdeling Veld-Artillerie, majoor G.B. van Manen

„Wij zullen het proberen”.

raden achten om artilleriesteun aan te vragen. Toen kwam dan de befaamde cirkelstelling in werking. De artilleristen waren, alhoewel de wapenstilstand zou ingaan, toch al extra waakzaam, omdat er des middags nog een „vuurtje” op Mariëndal moest worden afgegeven.

„We vertrouwen die knapen voor geen stuiver...”, zeiden ze en maar goed ook, want om zeven uur in de avond begon het feest en de onvermoeide artilleristen werkten na het middernachtelijk uur nog bij de stukken. Onophoudelijk bijna gierend de granaten de duisternis in. In de verschillende waarnemingsposten, hoog in de bomen, zaten de waarnemers en namen de inslagen waar. De tegenstander schoot ook terug en schrijver dezes, die ergens aan de rand van Medan in een hoge boom bij een waarnemer zat, keek verbeterd naar het opflitsen van vijandelijk mondingsvuur in de verte. „Doen ze daar niets aan?”, vroeg hij aan de rustige waarnemer. „Ik heb het al doorgegeven.”

Hun positie is bekend, maar ze hebben verplaatsbare artillerie. Als ze nog even doorvuren, krijgen ze een volle lading op hun pet... Ze vuurden nog even door en ze kregen de volle lading. De vijandelijke artillerie zweeg verder... Die avond en nacht verschoot de 7de afdeling over de zeshonderd projectielen. Een vuurmond stond roodgloeiend en de waterwagen moest er aan te pas komen om het verhitte stuk wat tot bedaren te brengen. In die dagen daverden de kanonnen en alhoewel Medan er aardig aan was gewend geraakt, wachtte men op 18 Februari met spanning op het geluid van de stukken van de 7de afdeling.

Ja, de stukken spraken die dag eerst een harde taal maar om elf uur kwamen de schoten waarop een ieder had gewacht: Eén-en-vijftig saluutschoten... EEN PRINSESJE! De 7de afdeling had hiermede de eer om den volke kond te doen van de geboorte van H. K. H. Prinses Marijke.....

DE EERSTE POLITONELE ACTIE

De 21ste Juli brak aan. Een-en-twintig Juli 1947. Voordat de infanterie uit de ring brak, die om Medan was gelegd door de tegenstanders, gaf de 7de afdeling een nummer „inleidende beschieting weg” op Rotterdam A, B. en Lalang. Infanterie VI en IV vroegen vervolgens herhaaldelijk vuursteun aan, want de korst rondom Medan bleek nog dik genoeg te zijn. Vooral Infanterie VI voor Terdjoen was in de nopjes met de steun van de wapenbroeders van de artillerie. Er kwam toen werk aan de winkel voor de artilleristen. Steun aan infanterie voor actie Oost en na de inleidende beschietingen op Anplas, Deli Tua en dergelijke gingen de jongens van de 7de afdeling mede op mars met 1-1 R.I. en Infanterie IV. Eén batterij (twee stukken) werd toegevoegd aan Infanterie VI en daverde mede naar Tebing Tinggi en Pematang Siantar. Onderweg, bij een oponthoud, moesten de stukken enige malen in stelling komen om even een woordje mede te spreken. Ook in het bergterrein voelden de artilleristen zich weldra thuis, want rustig draaiden zij met Infanterie IV door de talrijke haarspeldbochten naar boven, naar de hoogvlakte, waar directe steun werd gegeven aan de jongens van Infanterie IV, onder andere bij Kabandjahe.

Toen kwam de laatste dag van de acties. 4 Augustus 1947. Met het bataljon 1-1 R.I. trekt een batterij artillerie mede op naar Tandjong Balei. Er wordt onderweg niet geschoten, maar de batterij kan zich uiterst verdienstelijk maken door voertuigen van de colonne door de modder te trekken. Dan begint ook voor de 7de afdeling het Flierefluiter bestaan. In secties zwerven zij over de Oostkust. Zo zijn zij te vinden in Berastagi, in Kabandjahe, Tandjong

„Dat houd je nooit,” zei de vertrekende Britse commandant van het op Noord-Sumatra gestationeerde regiment Artillerie, luitenant-colonel Murphew tegen zijn Nederlandse opvolger, majoor van Manen, commandant van de 7de Afdeling Veld Artillerie der K.L. De Britten hadden hun talrijke stukken opgesteld op verschillende plaatsen rondom Medan teneinde de vele aanvallen der benden op Medan af te slaan.

„Wij zullen het proberen”, was het nuchtere antwoord van de Hollandse commandant.

Zij hebben het gehouden.....

Balei, Tebing Tinggi en Siantar. Met de actie naar Prapat door Infanterie VI en na de opmars van 1-1 R.I. langs Merek, Seribu Dolok en Tigaras was vrijwel het einde gekomen aan de artilleristische taken. Onder leiding van kapitein van Asperen Vervenne was reeds vroeger een begin gemaakt met de infanterietraining en tijdens de acties hadden de artilleristen ook ervaring gekregen in het bouwen van kampementen en stellingen. Toen dus de afdeling om Pematang Siantar werd geconcentreerd, was het helemaal niet gek, dat zij infanteriewerkzaamheden op zich namen. En zo liepen ook zij hun patrouilles om Siantar en o.a. in Sida-Manik.

WAT GAAN WE DOEN....?

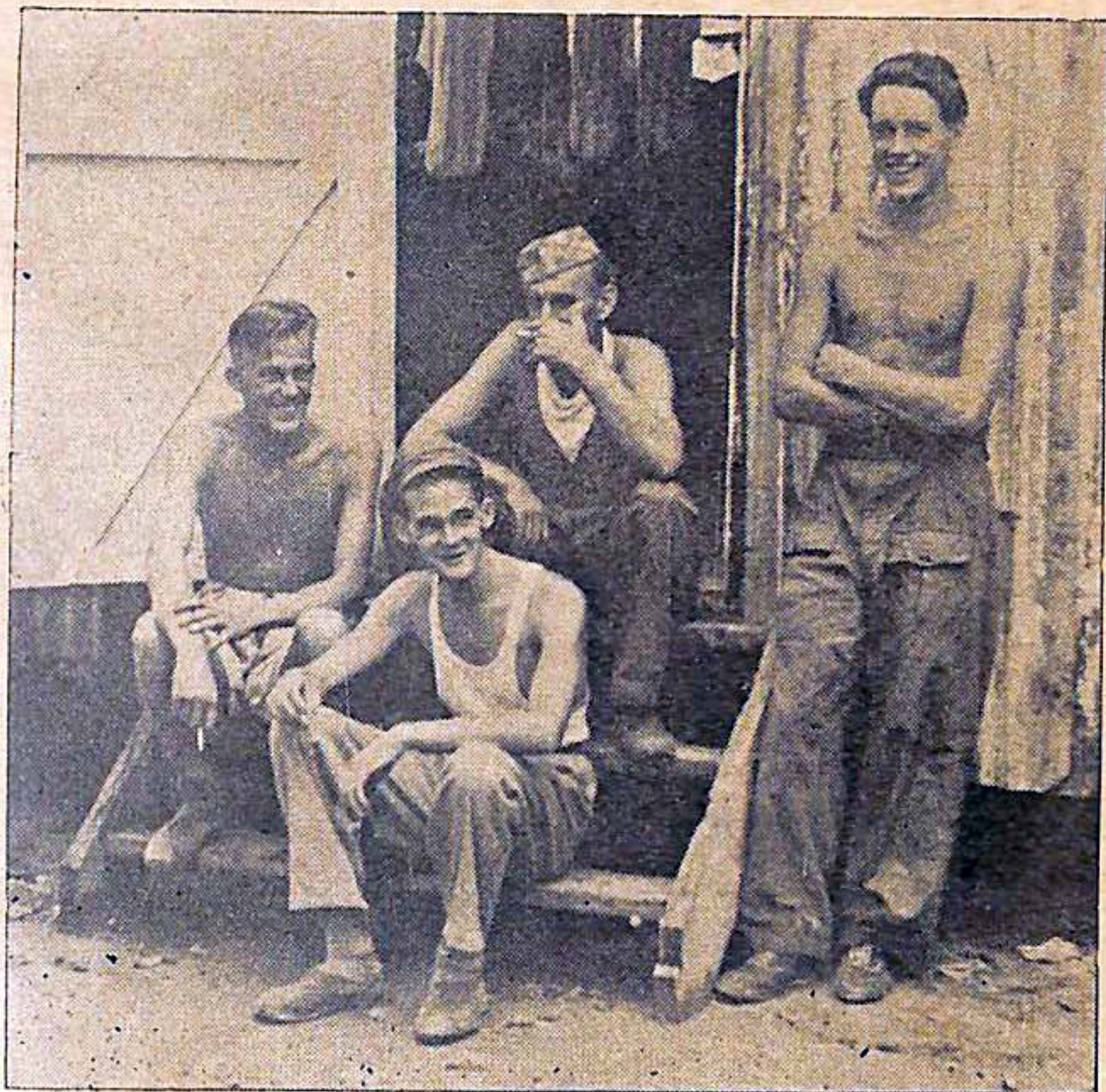
In September 1948 namen de geruchten en berichten over de aanstaande demobilisatie van de afdeling dermate vormen aan dat de jongens prompt hun plunjezakken en kisten gingen pakken. Op 23 September kwam het noodlottige bericht, dat er nog even moest worden doorgeperst en met een vloek en een zucht worden de koffers weer uitgepakt. Toen 3-3 R.I. in Bunut, Kisaran e.d. zich opmaakte om de sterit naar Rantau Perapat deel te nemen, kwam daar ook, met vele wapenbroeders van andere legeronderdelen, de O-batterij van de 7de afdeling zich melden. Echter, de actie naar Rantau Prapat was, althans voor de artillerie, een hapje voor een zieke kip en zo keerde de O-batterij de volgende dag reeds terug om op tijd te zijn voor de opmars van 4-2 R.I. naar Tarutung. Ook hier schudden de veteranen het hoofd. De jongens van de Infanterie hadden de handen vol, maar er bleken hier geen artilleriediensten te zijn. „Dan gaan we met de infanteristen mee”, werd besloten en zo zagen we artilleristen als infanteristen werkzaam, onder andere op post Harean, waar wachtmeester Ruiten met zijn mannen zijn infanteriesporen verdiende.

De N-Batterij werd toegevoegd aan 5-11 R.I., later aan Infanterie 111 en kwam al doende, in Padang Sidempuan terecht, hetgeen niet ging, zonder enige vuurtjes te hebben afgegeven. Ook hier werd een lierploeg gevormd die bij Batang Toru vele convooien de kapotte brug over kon slepen. Het eigenlijke werk van de artillerie was toen al gedaan. Er volgden nog wat patrouilles, convooibegleidingen en verbindingsdiensten, doch eind Maart 1949 werden de batterijen uit Tapanuli teruggehaald om de vuurmonden en andere materiaal over te geven aan de IVde afdeling Artillerie. Eind Juni werd de afdeling geconcentreerd in Belawan Nu was het dan heus waar: De afdeling ging demobiliseren...

Vervolg pag. 12.

FLITSEN UIT ONS VERBLIJF IN DE TROPEN

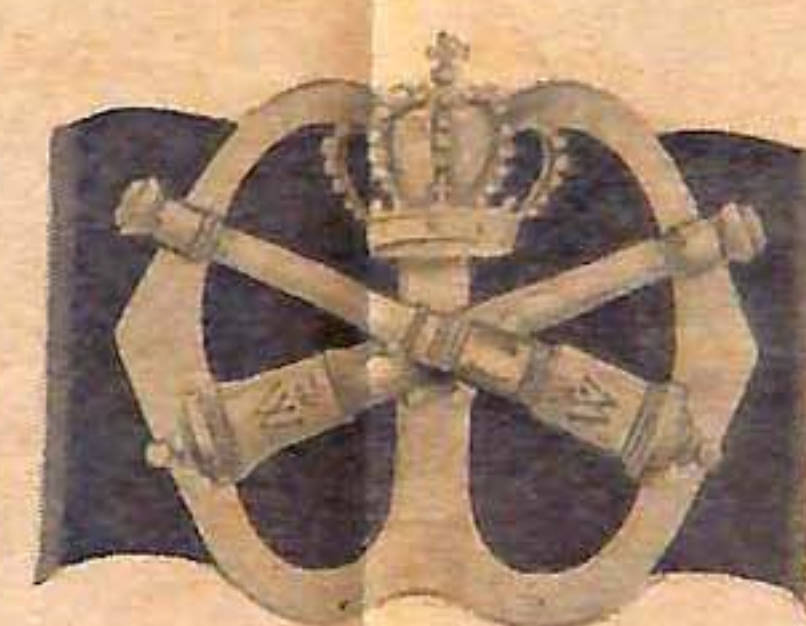
Linksboven: Bij het twee-jarig bestaan van de „Huzaren van Bo-reel”. Een van de „pantserwagens” tijdens het défilé.
Midden boven: Een van de taferelen, waardoor we Indië hebben leren liefhebben.

Boven: Jongens van 3-15 op de buitenpost NAMU UNGGAS, voor hun beter bekend als „T VEER”, voor hun huis.

Rechts: Een beveiligingspatrouille bestaande uit Stoottroepen, ingedeeld by het Bataljon 3-15 R.I., bij een zuiveringsactie in de omgeving van BRASTAGI. Staande tweede van links de ter-tevens troepen Cdt. Nd. SUMATRA de Gen. Maj. P. Scholten.

1946

1949

Rechts: Niet alleen de Infanterie, maar ook de Artilleristen en Huzaren is het pat-gebleven.
Links: Tydens hun verblijf in het tentenkamp te MARIHAT, hadden de Artilleristen v-altijd een baboe bij de hand om de minder prettige werkjes op te knappen, en daarom f-Midden: Waar gevochten wordt vallen jongens. Voor de overlevenden van het Eerst-was het een ereplicht de graven van hun gesneuvelde kameraden te blijven verzorgen.

VERBLIJF

EN

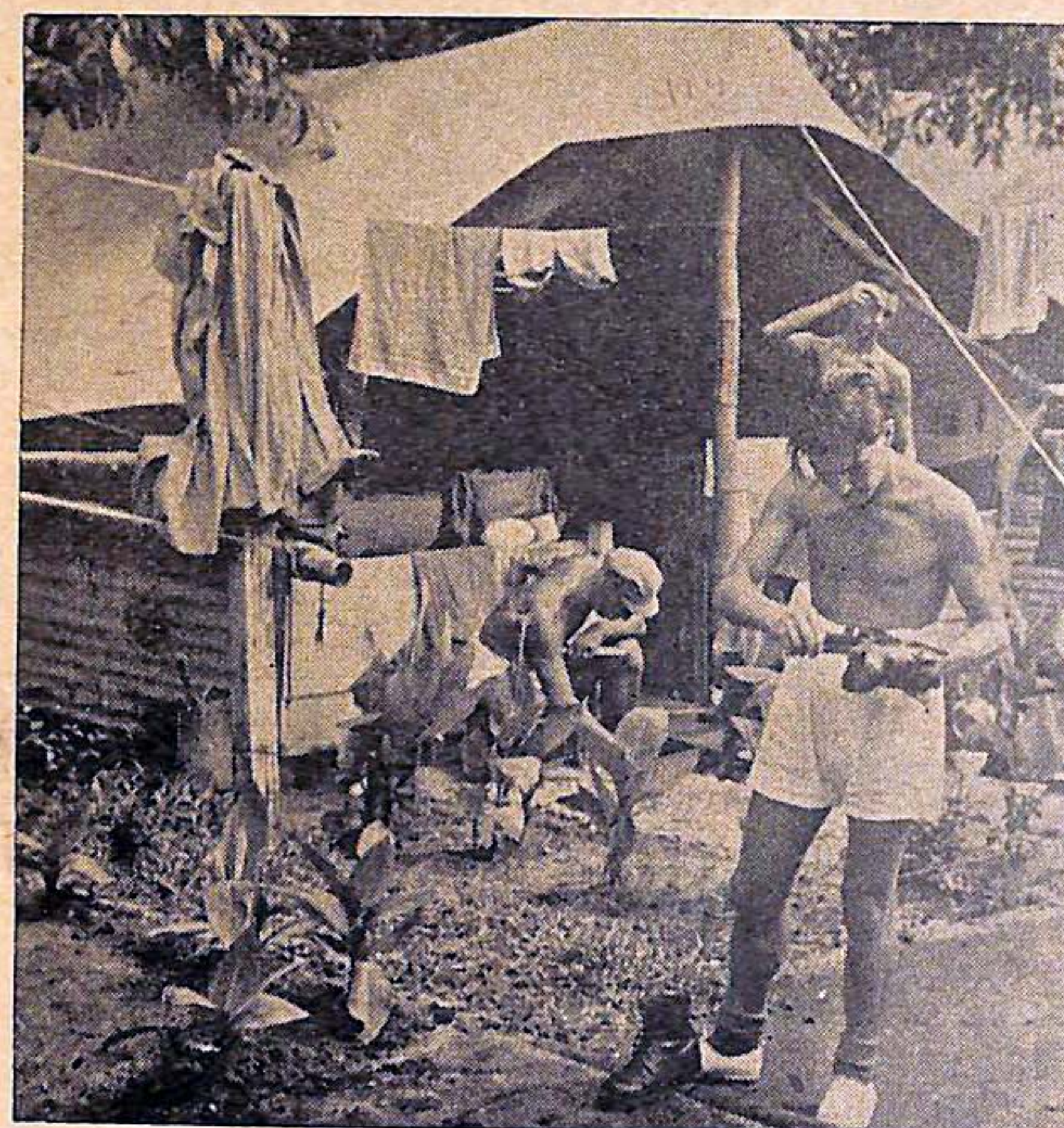

Rechtsboven: Enkele jongens van 3-15 hadden het geluk enige tijd door te brengen in het plaatsje HARANG-GOAL — gelegen aan het mooie Tobameer. Na hun dagtaak werd op het steigertje voor hun woning nog wat nagepraat over de belevenissen; maar zeker over de toekomst.

Onder: De jongens hebben hoofd en handen leren gebruiken, daar zij zelf de moeilijkheden moesten overwinnen. Tot nu toe was het een bren-carrier, in de toekomst een draaibank of een landbouwmachine.

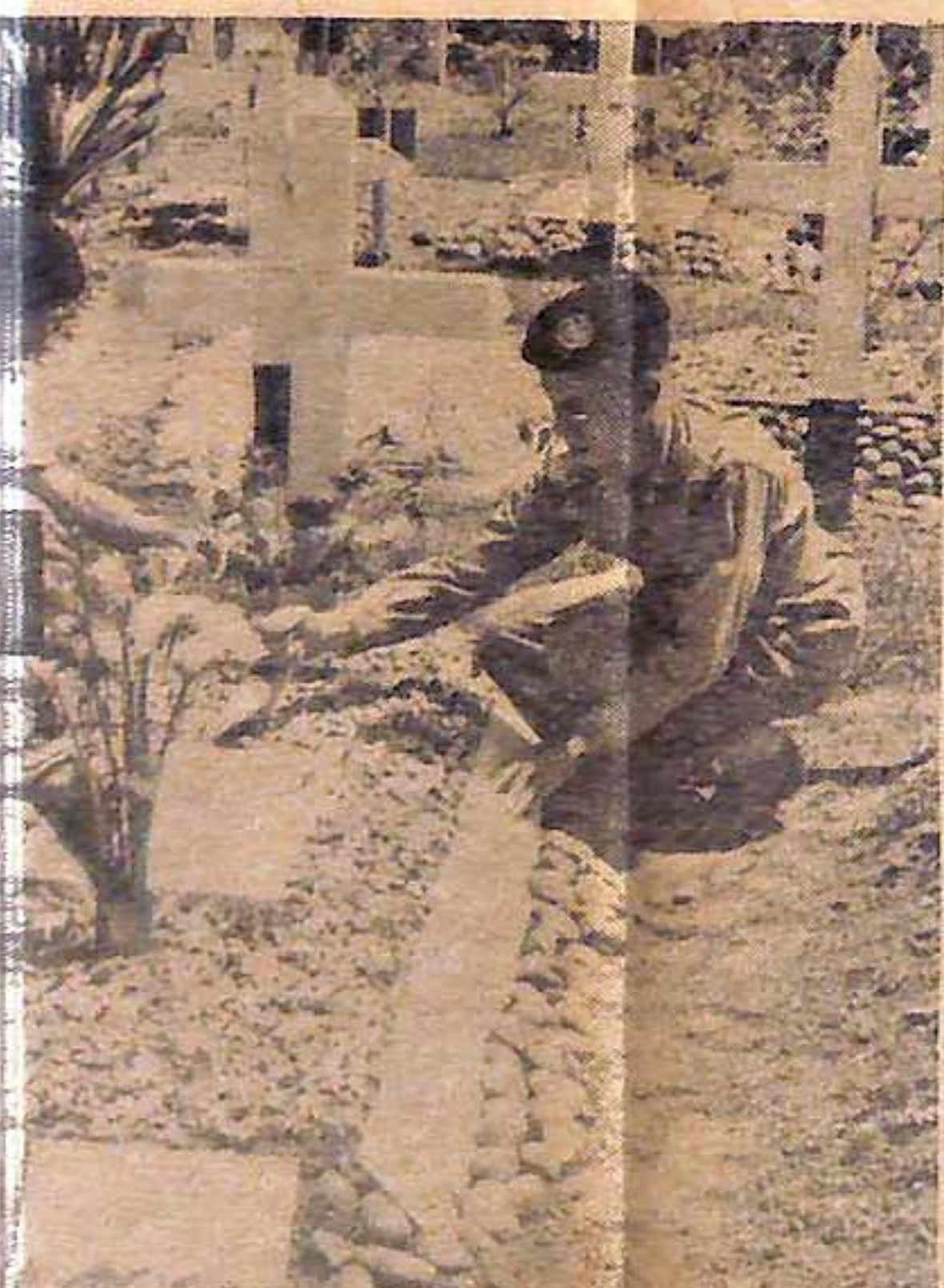

1949

Boven: Jongens van de zevende Afdeling Veldartillerie, toentertijd gelegerd waren in het tentenkamp te MARIHAT, maken toilet.

Onder: Het eerste Esquadron Pantserwagens was ten alreede gereed. En ook tijdens oefeningen lieten zij zich niet onbetuigen. Tijdens een van deze oefeningen, welke plaats vond te TANDJ. TIRA, verlaat een „KIKKER” de L.S.T.

fanterie, maar ook de Artilleristen en Huzaren is het patrouillelopen niet vreemd

in het tentenkamp te MARIHAT, hadden de Artilleristen van de zevende Afdeling niet om de minder prettige werkjes op te knappen, en daarom jasten zij de aardappels zelf. en wordt vallen jongens. Voor de overlevenden van het Eerste Esquadron Pantserwagens graven van hun gesneuvelde kameraden te blijven verzorgen.

De belevenissen van

HET EERSTE ESKADRON PANTSERWAGENS

„Huzaren van Boreel“

Op 23 Juli 1949 is het drie jaar geleden, dat de oorlogsvrijwilligers, zich noemende en schrijvende: Het Eerste Eskadron Pantserwagens, „Huzaren van Boreel“, in Engeland hun pantserwagens en uitrusting in ontvangst namen na hun opleiding in Amersfoort en Deelen.

Van die datum af voelden de jongens zich eerst met recht soldaat. Hun opleiding was achter de rug, de spullen waren, er, waar was het wachten op?

Het bleek al spoedig, dat deze „huzaren“, gerecruteerd uit alle delen van ons land, het opperbest met elkander konden vinden en als één grote pantserfamilie vertrok men op 24 Augustus 1946 met het troepentransportschip „Kota Inten“ naar Indonesië, waar het onderdeel op 18 September 1946 aankwam.

Majoor P. J. Ootmar, commandant van het eerste eskadron Pantserwagens.

DE TAAK BEGINT

VEEL opwindends gebeurde er nog niet die eerste dagen in de Berenlaan te Batavia. Net als iedere baru, moesten ook deze nieuwelingen eerst wennen aan de nieuwe omstandigheden en het klimaat.

Op Sumatra, waar de 121ste Indian Division zich gereed ging maken om de taak aan de Nederlanders over te dragen en te repatriëren, waren de pantserwagen-afdelingen dringend nodig en op 3 December 1946 zette het tweede peloton, onder commando van luitenant Broertjes, eerste voet op Sumatraanse bodem. Het peloton werd met open armen ontvangen en weldra zag men de bekende „zwartepetten“ in hun vehicles aan de kop en staart van de convoien, die in die dagen de zeer „ruige“ route reden van Medan naar Belawan, vice versa.

De ouderen onder onze lezers zullen zich deze gevaarlijke ritten nog wel herinneren. In het soldaten-jargon heette de weg Medan-Belawan dan ook al spoedig: „De dodenrit“, want het waren helaas geen uitzonderingen, wanneer de convoien met slachtoffers binnenkwam. De „Zwarte Hoek“, het „Chinese Kerkhof“, punten waar men maar het liefst in volle vaart voorbij reed...

Op deze route werd geschiedenis gemaakt, dikwerf met bloed geschreven.

Het zou dan al te mooi zijn geweest, als de dapperen van het eerste eskadron geen verliezen hadden te betreuren uit deze rumoerige tijd, maar helaas vielen ook in deze rijen al spoedig plaats open. Op 8 Januari 1947 sneuvelde huzaar B.

K. Bakker en op 18 Januari daaraanvolgende viel het verlies te betreuren van sergeant Bolt, een KNIL-sergeant, die bij de Huzaren was gedetacheerd. Ja, in die dagen kreeg menig baru zijn vuurdoop, maar, zoals het spreekwoord zegt: „Al smedende wordt men smid“ en zo werden ook de huzaren kerels, waarmede men terdege rekening kon houden.

Rustige, maar onverschrokken lui... De wapenbroeders van de humbers, de scoutcars of „kikkers“, zoals deze waternvlugge wagens ook wel worden genoemd, de mannen van de 15 cwt's, werden gaarne geziene gasten bij de jongens van de infanterie en als de lange convoien zich in beweging zetten, staken de chauffeurs van de A.A.T.-wagens hun duimen op met een welsprekend gebaar. „De club is weer bijeen; d'r is een humber en een kikker bij. Het zal waarachtig wel gaan...“ En hoog boven het convooi toefde dan rustig de maker van de Militaire Luchtvaart in zijn Piper cub. Ook zijn alziend oog hield een oogje in het zeil.

Ja, dat waren die dagen van '46 en begin '47, toen alle wapenbroeders van de onderscheiden wapens zich ook één hechte familie voelden. De jongens van de infanterie, genie, artillerie, A.A.T., pantserwagens, militaire luchtvaart, de hospitaalsoldaten en de jongens van alle diensten, instellingen en wapens werkten tezamen, van welke landaard of van welk geloof, rang of stand dan ook.

Eind December 1946, Medan was toen nog een belegerde veste, arriveerde luitenant baron van Voorst tot Voorst te Medan met het derde peloton en toek op 6 Maart 1947 de rest van het eskadron te Medan arriveerde, was de hele pantserfamilie wederom bijeen. Een peloton werd te Belawan, de havenstad van Deli, gestationeerd en de andere pelotons kregen als standplaats Medan. De huzaren gingen het toen druk krijgen. Naast de convooibeveiliging werd steun verleend aan de kleine (of grotere zo men wil) zuiveringsacties van die dagen en wij herinneren ons de stoten naar de demarcatielijn en de soms felle schermutselingen op Kebon Pisang, Soengei Sikambing en vooral Djalan Antara.

DE EERSTE POLITIONELE ACTIE

Toen kwam, waar iedereen met spanning op had gewacht: de eerste politionele actie. Natuurlijk deden de huzaren mede. Daar praten we niet eens over. Aan de spits van de onafzienbare colonne's een humber, desnoods twee en verder in de colonne's zwierven ook nog zware humbers, de vijftien honderd weigths en de snelle kikkers.

Adjutant van Geersaem met de jongens van het eerste peloton kunnen u verhalen van Arnhem, waar zij met het O.V.W.-bataljon 1-1 R.I. terecht kwamen. Adjutant Stavast met het vijfde peloton, luitenant van Lienden met het zesde peloton, opper-wachtmeester Soentken met het befaamde stormpeloton, trokken op met de KNIL-bataljons Infanterie IV en VI en hielpen

stevig bij de bevrijding van Stabat en Bindjel.

Ook al kunnen wij niet lang stilstaan bij deze acties (er is trouwens hierover al uitvoeriger geschreven), menen wij toch niet de naam Bonten II onvermeld te mogen laten. Hier toch werd een „behoorlijk knokpartijtje“ geleverd en het zesde peloton weet hiervan mede te praten.

Het derde peloton, onder commando van luitenant baron van Voorst tot Voorst, rukte met Infanterie VI op, landde bij Pantei Tjerman en kon Tebing Tinggi in haar logboek schrijven. Luitenant van Eck, met zijn jongens van het vierde peloton, was te vinden bij het KNIL-bataljon Infanterie IV dat op een zonnige dag van Medan uit via Amplas naar Tebing Tinggi oprukte. Bij de opmars naar het broeinest Siantar zijn de jongens van het vierde peloton weer haantje de voorste en luitenant van Eck ramt zich op de borst: Als eerste rukt hij met zijn zwarte ridders Siantar binnen.

Even later dreunen dezelfde knapen met Infanterie IV naar Kabandjahe en Brastagi. Snel ging het in die dagen. Het materiaal was goed en het moreel zo mogelijk beter. Wachmeester Bokkers met zijn tweede peloton bleef ook niet thuis maar leverde, tezamen met het personeel van de technische dienst, een fiks partijtje knok bij Lubuk Pakam.

In het kader van deze ritten over de Oostkust was de actie naar Tandjong Balei zo niet de meest sensationele, dan toch één, die er wezen mocht. Het zesde peloton, onder commando van luitenant van Lienden „peerde“ in snelle vaart met het bataljon 1-1 R.I. naar dit smokkelnest. Het was de laatste dag der politionele actie, 4 Augustus 1947 en even dreigde er een kink in de kabel te komen, doordat een gedeelte van het gevechtsconvooi van 1-1 R.I. vastliep. Eerst liep een humber vast op een modderige weg en pal er bovenop draaide er een track van een brencarrier en deze werkte zich rotsvast in de papperige dijk. Echter, binnen de vastgestelde tijd rolde de spits van de gevechtsgroep Tandjong Balei binnen. De zon stond nog hoog aan de hemel en er was nog tijd genoeg om de talrijke verschrikte peloppers een ferm pak voor hun broek te verkopen. Ook hier werkten luchtmacht, infanterie, trouwens leden van alle ingezette onderdelen, ten nauwste samen. De zwartpetten namen dus ook wederom een flinke portie voor hun rekening. Het vijfde peloton met de jongens van Stavast, ingedeeld bij 4-2 R.I., tekenden op hun logboek aan: Tandjong Pura...

Toen was het afgelopen met de eerste politionele actie en kwam er gelegenheid om het wagonpark eens behoorlijk op te fiks en de jongens konden even uitpuffen. Als nieuwe standplaatsen kregen zij onder andere toegewezen: Bunut, Siantar en Brastagi.

In het bevrijde gebied kwamen de nieuwe werkzaamheden vrijwel neer op convooibeveiliging en zo zagen wij de zwarte baretten nu weer op de weg naar Siantar, naar Tandjong Pura, naar Berastagi en naar Bohorok. Bohorok! Wanneer wij deze plaats noemen, mogen wij niet onvermeld laten de bevrijding van ruim tweehonderd Chinezen door de wapenbroeders van 3-3 R.I. Bij de zuiveringsacties van dit onderdeel waren de huzaren ook present. Het zesde peloton huzaren schreef in het logboek: Bohorok. Ook bij de verovering van de waterwerken bij Si-

bolangit (3-3 R.I.) zagen wij de zwarte baretten. Waar waren zij eigenlijk niet bij?

FLIEREFLUITERS

De grote onveiligheid van de hoogvlakte maakte het absoluut noodzakelijk, dat hierover eens de bezem werd gehaald. In fantastische dagmarsen door geaccidenteerd terrein rukten de „Zwarte kraaien“, de Gagak Hitam, zoals de jongens van Infanterie VI zich gaarne noemden, op naar Prapat. Het vierde peloton huzaren draaide hierbij mede en na afloop van deze actie konden de verhitte koppen zich in het smetteloos heldere water van het Tobameer spiegelen, Prapat, dat weldra verloofcentrum zou worden voor vermoeide strijders.

Nog was het niet helemaal pluis op de hoogvlakte. Nog terroriseerden sterke benden het gebied „boven“ en het veteranenbataljon 1-1, dat feitelijk al op de boot „huistoe“ lag te wachten, omgorde nogmaals de lendenen, hees zich weërom in het vermaarde rimboe-pak en baande zich een weg naar boven. Ook de huzaren van het tweede peloton van de opper Bokkers huppelden de zware route Kabandjahe-Seribu Dolok - Siantar mede.

Helaas lieten, tijdens een nachtelijke rit, twee huzaren hierbij het leven. Korporaal Volwerk en huzaar van Spronsen werden medio October door hun kameraden naar het Ereveld gedragen.....

Wij schrijven 10 December 1947. Infanterie IV, waarbij het derde peloton werd ingedeeld, vertrok naar Tiga Binangga.

HET EINDE KOMT IN ZICHT...

Weldra kwam toen de tijd, dat de gevechtstaak van het eerste eskadron pantserwagens ten einde zou lopen. De aflossers waren ter Oostkust verschenen, het materiaal werd overgedragen en de veteranen werden - in afwachting van hun demob - bij andere onderdelen gedetacheerd. Zo doken zwarte baretten op bij de S.O.B.M. (School voor Opleiding Bestuurders en Monteurs), de militaire luchtvaart, het troependetachement en bij de militaire politie. Adjutant van der Horst werd plaatselijk commandant te Prapat. In September 1948 was er een historische dag voor de huzaren van Boreel. In die maand vond de officiële commando-overdracht plaats van majoor P.J. Ootmar, commandant van het eerste eskadron pantserwagens, aan kapitein F. Th. Segers, commandant van 1-3 regiment huzaren van Boreel.

NOG EVEN DOORPERSEN . . .

Toen enkele maanden later, in December 1948, de tweede politionele actie begon, zagen de huzaren-veteranen hun plaatsen op de „machines“ ingenomen door de aflossers. Maar, ingedeeld bij verschillende onderdelen, hebben velen hunner toch nog de tweede actie medegemaakt. Zo ging bijvoorbeeld, wachtmeester Kolkert mede naar Padang Sidempuan en luitenant van Lienden met huzaar Stuurman als V.C.P.-bediening naar Fort de Kock. Ook na de politionele actie doken overal weer de zwarte baretten op. Om kort te gaan,

(Vervolg pag. 12).

AFSCHEID

Eindelijk s c h i j n t het dan zo ver te zijn! Al hebben de meesten steeds hardnekkig beweerd, dat ze het niet zouden geloven, voordat ze de golf van Aden waren gepasseerd, toch schijnen ze in deze mening niet consequent te volharden, want byna niemand spreekt er meer over en ik zie overal de laatste voorbereidingen tot de grote aftocht.

Het is moeilijk een volledige blik achteruit te werpen op de geschiedenis van de nu repatriërenden: immers hier waren bijeen mensen met de meest verschillende militaire verledens. Het bij het driejarig bestaan geschapen bataljonslied zegt het al: „Uit verschillende onderdelen schraapte men ons bijeen: Stoottroepen. Jagers, Haantjes, zelfs jongens van één-één”..... Maar wat allen gedurig verbond was het vervolg: „Ras-echte OVWers, Tijgers van de Oostkust, die een bepaald soort mensen zonder bon opraten.....”

OVWers van ras, ja zo is het, dat was het ook, waarom het altijd weer een vreugde was in de kring van 3-15 te mogen verkeren, en waarom je over allerlei, wat niet in den haak was beter kon heen stappen: door allerlei teleurstellingen en moeilijkheden heen is de moed om alles te geven, de zin voor humor, en het „wij zullen het wel fiksen” altijd gebleven. Door de uitgestelde demobilisatie was men soms wel eens de wanhoop, of het nog ooit zou gebeuren, nabij en toch leefde dan opeens weer de gijn er tussendoor. Jammer alleen, dat er door het zelfde feit in het leven van sommigen voorgoed iets kapot is gemaakt of verloren wat ze nooit meer zullen terugzien. Jammer ook, dat wij velen, die anders al thuis waren geweest, voorgoed moeten achterlaten in de aarde van Sumatera. Maar wij mensen hebben nu eenmaal lang niet alles in eigen hand, en wij kunnen niet terug in onze rede-neringen. Wat gebeurd is is gebeurd, en God heeft er zijn bedoeling mee, die wij ieder persoonlijk moeten trachten te begrijpen: „wat heeft dit mij te zeggen, wat is hier voor mij aan positiefs uit te leren”.

Maar dan moeten we vooruit..... HOE? Vele idealen, die we hadden bij ons vertrek, zijn dood. We hebben met schade en schande mensenkennis opgedaan. We weten nu wel zo'n beetje, waarlangs je wel en niet moet gaan. Betekent dit, dat we nu maar alles overboord gooien en verder alleen nog maar aan ons zelf denkend door het leven zullen gaan?

Neen, want al is er dan ook door allerlei oorzaak heel veel mislukt, — er is ook heel veel tot stand gekomen, zelfs dingen waar we tevoren niet van gedroomd zouden hebben. Hoe? Toch alleen door initiatief en vereende kracht. De handen in elkaar, dat is en blijft de enige mogelijkheid om iets tot stand te brengen. En dan maar met die zelfde spirit, die je er hier boven op hield. Wat was dat? Op de bodem van alles wist je zonder het te bekennen, dat het God was, die je nog een kans gaf, en kracht. We hoeven ons daarvoor echter niet te schamen, het is alleen maar van zelfsprekend dat het nergens anders vandaan kan komen dan van Zijn almachtige liefde. En al breken er veel idealen kapot, Zijn gebod blijft gelijk, en zijn rijk komt; dat is de zekerheid en ons richtpunt.

Zo willen wij verder gaan in vast vertrouwen dat er ook voor ons een toekomst is, voor ieder die niet stil blijft zitten wachten tot er een presentieerblad aankomt, maar als een rasechte OVWer straks boven opspringt en ondertussen nog tijd vindt om de mens die naast hem staat een duw in de goeie richting te geven: evenals dat gebeurde hier: rauw en goedgemeend. Ouwe jongens. Daar gaat-ie dan, het zeegat uit, naar de blonde kust van dat ouwe Holland, dat we trots alle thuisfronten die er er wel en niet waren, en trots alle hoge omes, die veel of weinig beloofden, toch stevig in ons hart dragen.

OP HET EREVELD

Een laatste saluut aan hen die achterblijven

Op 7 Juli vond op het Ereveld aan de Padang Bulangweg een treffende militaire plechtigheid plaats, waarbij de militairen van de 7de afdeling Veldartillerie aangetreden stonden om afscheid te nemen van hun gesneuvelde wapenbroeders.

De commandant, majoor G. D. van Manen, herdacht in een korte toespraak de gevallen kameraden, waarvan er op het Ereveld drie van de zes liggen begraven. Vervolgens werden, namens het gezamenlijk personeel van de afdeling, kransen gelegd op de drie graven.

De territoriaal aalmoezenier en de territoriaal veldprediker hielden een korte wijdings-toespraak.

Treffend was de ontroering die zich op veler gelaat afspeelde en enkelen werd het zelfs te machtig bij de herinneringen aan de omstandigheden, waaronder deze militairen hun leven gaven voor vrijheid, orde en rust op Noord-Sumatra. Ieder van de 7e afdeling nam een laatste militair saluut afscheid van de achterblijvende kameraden.

*

Na de afscheidsplechtigheden op het Poloniaterrain op 8 Juli, trokken de manschappen van het 1e eskadron Pantserwagens naar het Ereveld om hun vijf gevallen wapenbroeders te herdenken. De commandant, majoor P. J. Ootmar, schetste in korte trekken de omstandigheden, waaronder de jongens waren gevallen. „Wij zullen jullie niet vergeten, zeiden wij tot de gevallen, wanneer wij bij een versgedolven graf stonden en wij hebben hen ook niet vergeten. Telkens worden hun namen bij de korpsgeschiedenis en bij elk belangrijk beleven van het onderdeel genoemd. Ook na onze demobilisatie ben ik er zeker van, dat hun namen niet zullen worden vergeten.

Nadat de territoriaal veldprediker en de territoriaal aalmoezenier hun wijdingsdiensten hadden verricht, legde de commandant op elk graf een krans. Hierna defileerden allen langs de graven.

*

Zaterdag 9 Juli betrad het voltallige derde bataljon van 15 R.I. het Ereveld. Het bataljon herdacht op plechtige wijze de 19 gevallen makkers.

„Wij nemen thans met weemoed afscheid van onze gevallen wapenbroeders,” sprak de luitenant-kolonel H.A. W. Rötgers tot de 550 manschappen die in twee linies bij de vlaggemast stonden opgesteld. „Wij zullen hen blijven gedenken als goede kameraden en goede collega's. Hopenlijk zal de toekomst ons nog leren, dat 't hoogste offer dat zij hebben gebracht, niet tevergeefs is geweest. Zij hebben de vrijwillig op zich genomen taak tot het einde toe uitgevoerd. Wij danken hen daarvoor. Ofschon wij ons hier bevinden op het Ereveld in Medan, waar, naast de doden van 3-15 R.I., ook onze kameraden liggen van de onderdelen, waarbij wij tijdens de oprichting van het 2de bataljon hebben gediend, gaan onze gedachten

Adieu, Sumatera Timoer, adieu ondernemers, hou je haaks, wij vergeten dit schone land niet, al hebben we er vaak op gescholden, en al willen we nu weg. Het is waard om waarlijk vrij te worden en te blijven: vrij van tyrannie, vrij van terreur, vrij van geweten, vrij om te leven en te werken tot eer van Hem die het zo mooi heeft geschapen. Daarvoor hebben we gevochten, daarvoor waren we drie van de beste jaren van ons leven hier. De taak is nog niet af en zelfs in gevaar. Mogen anderen de kroon erop zetten. Veldprediker 3-15 R.I.

GEESTELIJK LEVEN

„n Telefoontje van de „Klewang” — Graag zo spoedig mogelijk 'n afscheidswaardje voor de jongens van 3-15”. Daar ga ik dus even voor zitten. Ja, inderdaad er hangt op verschillende punten 'n afscheidsstemming in de stad. Loop je bij de diverse compien binnen dan is er een bedrijvigheid van belang. De administratieve afwikkeling is volop in actie, wapens worden ingeleverd, kisten worden gepakt, en ook 's avonds kun je hier en daar niet in 't minst onduidelijke symptomen van 'n afscheid waarnemen. Ongetwijfeld, alles wijst er op, dat 't deze keer „echt” is, dat 't toch werkelijk gaat gebeuren: De laatste O.V.W.-ers gaan Sumatra's Oostkust en over enkele weken Indonesië definitief verlaten.

Daarom mensen van uit de „Klewang” ook 'n laatste woord van je aalmoezenier. Mijn verblijf onder jullie is maar van korte duur geweest, jammer genoeg hier en daar zelfs niet meer dan 'n oppervlakkige kennismaking. Toch, eerlijk gezegd, heb ik deze enkele maanden prettig onder jullie gewerkt. Door je drie jaar lange tropendienst wat aan de ruwe kant heb ik onder die ruwe bast van jullie toch in veel gevallen 'n grote dosis edelmoedigheid en goeie wil ontdekt. En dat acht ik van 't hoogste belang voor 't nieuwe leven, dat je nu weer gaat beginnen. De abnormale periode, die achter je ligt, heeft je soms de rechte koers, de juiste levensrichting doen kwijt raken. DE aller voornaamste taak, die je nu bij je terugkeer in 't vaderland moet stellen is deze:

Het rechte spoor, dat geestelijk evenwicht, de plaats, die God, die Christus in je leven moeten innemen, weer terug te vinden en te herstellen.

Want alleen dat geeft je 'n vaste basis voor 'n waar geluk. En als ik jullie „'n behouden vaart” en 'n „wel thuis” toewens bij ouders, vrouw, kinderen en verloofden, dan wil ik in die woorden tevens deze betekenis leggen: 'n „behouden levensvaart” en ten slotte 'n eeuwig „wel thuis”, dat enkel en alleen door 't bovenstaande gegarandeerd wordt.

Je Aalmoezenier.

De vliegemonstraties verliepen zonder enige hapering, en vielen zeer in de smaak. Nadat begonnen was met formatievliegen, demonstreerde kapiteinvlieger Cor Smit de „Crazy Flight”. Het verdere programma bracht demonstraties met stuntvliegen, raketschieten en het uitwerpen van parachutisten in de lucht. Tot slot hielden alle toestellen die aan de demonstraties hadden deelgenomen een défilé boven de hoofden van het publiek.

ARCHIPEL-ARIA

2 Juli — Vanuit de haven van Tandjong Priok vertrok het Troepenschip „Zuidkruis met aan boord detachementen van de Koninklijke Marine, Mariniers, K.L., en KNIL. In totaal bevinden zich 1500 man aan boord. De belangstelling van alle zijden was groot. Velen wilden afscheid nemen van het onder de naam „Blijvertjes” bekend geworden 15e Regiment Infanterie en de eveneens bekende 4e compagnie AAT. Beide onderdelen hebben ongeveer drie en half jaar in de Tropen doorgebracht, waarvan het laatste half jaar in en rond Djokja.

3 Juli — Bandung stond dit weekeinde in het teken van de jubileumfeesten der militaire Luchtvaart. Zaterdag had een herdenking van de gevallen plaats bij het monument op de vliegbasis ANDIR, waar verschillende autoriteiten het woord voerden, waarna kransen worden gelegd. De plechtige herdenking werd besloten door de Last Post en het Wilhelmus.

In de middaguren maakte het personeel van de Militaire Luchtvaart, geholpen door Padvinders het terrein van ANDIR gereed voor de vliegtag van Zondag. Zaterdag maakte een KLM-toestel tot half twaalf in de avond speciale rondvluchten.

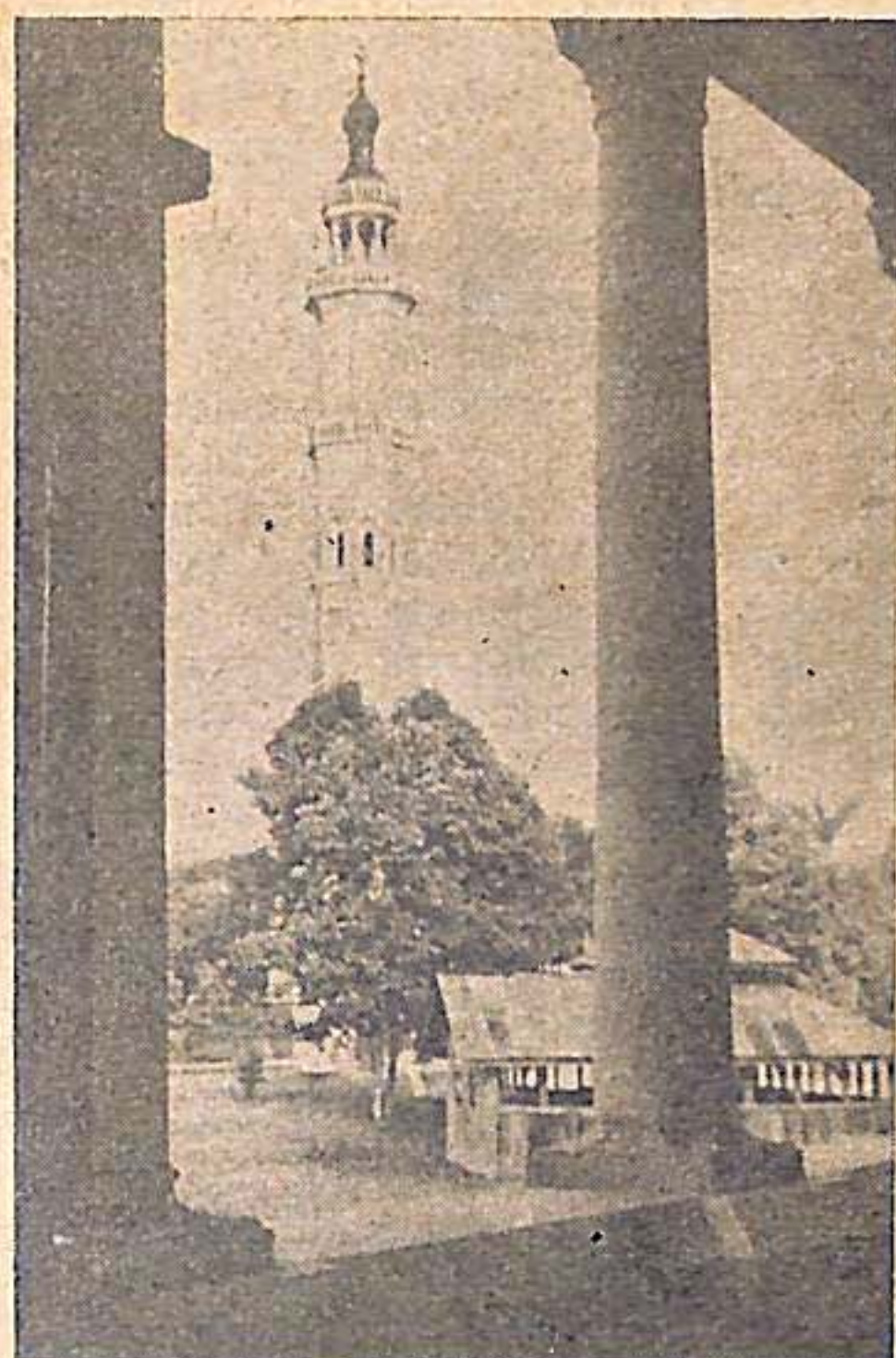
Zondagmorgen heerste al vroeg een enorme drukte op de toegangswegen naar het vliegveld. Wederom gaven vele autoriteiten — waaronder de Hoge Ver-teenwoordiger van de Kroon — blijk van hun belangstelling.

Het Tobameer, dat als een kostbare safier in de greep van de grijze, eeuwenoude bergen is gevat.

AFSCHEID VAN MEDAN

WANNEER een vreemdeling Amsterdam of Rotterdam binnenvaart, ziet hij het bedrijvige en werkzame leven op zich afschieten. Het lied van de arbeid, dat oordovend de reiziger al harder en harder omhelst, totdat de reiziger er zich mee vereenzelvigd: hij hoort het niet meer. Dan is hij opgenomen in het jachtende leven en slechts het ogenblik wordt gerealiseerd. Het was geheel anders toen we Belawan

De omgeving van de moskee. Een „linke” buurt in die dagen.

met een soort landingsboot binnensloften. Geen geluid dan een nasaal stemmengerucht van wat publiek op de kade, zo nu en dan verbroken door het geluid van een onwezenlijke luidspreek, die richtlijnen gaf en volksliedjes speelde, die je toch niet aangrepen. Een pessimistische binnenkomst met een verlaten kade, ingevallen kadeschuren en daarachter wat olietanks. Je werd niet direct door een jachtend leven opgenomen. En de stad bevond zich niet in de onmiddellijke nabijheid van de havenplaats zoals in Holland. Medan was een eiland temidden van de onrust, verbonden door die „dodenweg” die naar dat Belawan liep.

Over dat Medan, waarvan ik nu afscheid moet nemen, zou ik willen vertellen. Eerst vol met lachende opgewekte troepen, waarvan de manschappen meeleefden met de politiek en het welzijn van iedereen. Een stad ook, vol burgers die popelden om aan het werk te gaan en die, de ruwe tijd achter zich, de militairen dikwijls gastvrij onthaalden. In Medan zelf, was het nog gevaarlijk zwerven. Daarna gingen de jongens van het Knil hun spuiten hanteren, rustig en knap zoals zij dat gewend zijn en kwamen nieuwe troepen de gelederen versterken.

Toen werd het mogelijk geheel Medan te bewonderen. Het pittoreske tempeltje aan de Louisestraat waar de priesters van Kwan-Yin hun diensten verrichten, maar ook de grootse Chinese begraafplaats aan de Doerianweg en de tempels aan de Bindjeiweg.

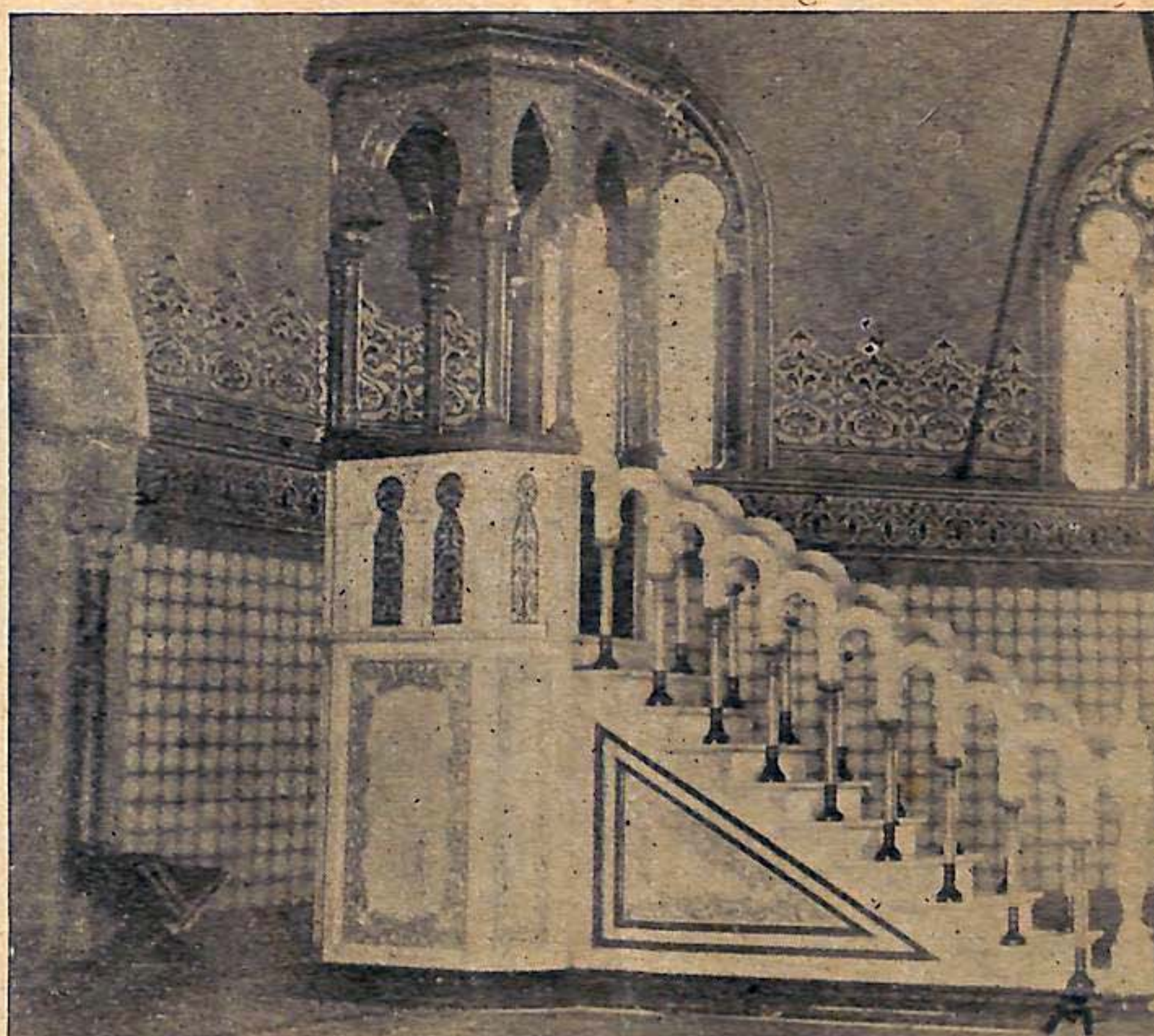
Je zag hoe Medan na de eerste actie evolutioneerde op velerlei gebied. Geen hongerige rondzwervende kinderen, geen bedelaars zag je tenslotte meer, onderhouden straten, terwijl zelfs de parken, zoals de aloon-aloon met het pittoreske helgekleurde Batakse huisje, de vijver bij de sultansmoskee en andere fleurige perken rond gebouwen of langs de straat, opleefden en deden vermoeden dat Medan weer de naam „bloemenstad” zou willen verdienen, zoals het vanouds heette. Met het verschijnen

van het achttiende-eeuwse hakkepuffertje dat met een brandweerbel gewapend de straten schoonveegde, leek het begrip hygiëne ook op te staan. Het passeren met zijn rijke schakeringen en de hygiënische grote passarloosden zoals die, bij mijn weten, in nog geen enkele andere stad staan, boden de militair die op een werkdag zorgeloos door de drukte kon slenteren, telkens nieuwe kijkjes op het Indonesische leven. Op zo'n afgelegen hoekje kwam het tussen bieder en koper wel eens op de politiek. „Je prijzen zijn nog duurder dan drie jaar geleden Mas, zou dat anders zijn geweest als de Nederlanders niet waren gekomen?” Mas meent van wel, maar tenslotte heeft hij nu ook goed te eten en hij leeft nog... Er zijn zoveel stromingen en haat tussen de mensen die zich republikein noemen. Ieder wil voor zich de macht, tuan.....

Ja, nu ik van Medan weg ga, weet ik nog niet of mijn komst nut heeft opgebracht. Wij hebben er het onze toe bijgedragen maar of de bevrijding, waar wij in het begin zo enthousiast voor waren, het nu heeft opgebracht, wat wij er van verwachtten, weet ik niet. Wij moeten onze eigen daden kritisch bekijken, en....., onze bevindingen aan de achterblijvers meedelen. Zij kunnen er misschien profijt van trekken. De oplossing van het probleem is voor ons echter niet weggelegd. Andere politici zullen komen en andere militairen zullen de bevelen uitvoeren. De door ons gedachte taak is niet voltoerd, maar wellicht zal blijken dat het fundamenteel dat wij hebben gelegd, goed is geweest. En onze taak zelf, als wij tenminste positief willen blijven, behoeft nog niet afgelopen te zijn. Wij kunnen onze ervaringen ten dienste stellen aan de mensen in Holland.

Medan is een stad, waar de mensen leven, dat wil zeggen: werken. Een goed recht en zelfs een goede plicht. Het bleken mensen die met hun verstand te rade gaan en Medan heeft daar het stempel van gekregen. Medan zal ik niet gauw vergeten. Zijn dure gebouwen niet, Mass met zijn standje op de passar niet, de heldere straten niet, de kleine taugheh Kwan niet, die zijn dure Marvels óók wel op de pof kon verstreken.....

Ik weet zeker, dat ik vaak aan Medan zal denken. Als tweede vaderstad?

Het interieur van de Sultans moskee te Medan.

THUISVAART

Toch zullen we het fixen....

NOU, het is zover, hè! Eigenlijk hadden we al half en half verwacht, dat we ons verdere leven op de Oostkust zouden slijten. Bent U blij dat die ruige troep eerstdaags thuisvaart? De ruige troep zelf ook hoor!

Trouwens, we hebben er wel een klein beetje recht op. Drie jaar, een paar weken en een paar dagen, het is niet niks. En als we zo eens terugkijken, kunnen we tevreden zijn. Wie herinnert zich niet laatste maanden van 1946? Toen was het bloedlink in Medan. Och nee, we rammen ons niet op de borst en we kraaien het niet rond dat wij toen „zoveel” deden. Maar inwendig zijn we er trots op, dat we toen bij Infanterie IV behoorden. Nee lezers, ik ben heus niet van plan om een epos te schrijven over onze krijgsverrichtingen. 't Staat zo opschepperig, nietwaar? Rivaliteit tussen legeronderdelen is er altijd geweest en zal er wel altijd blijven en in

gedachten hoor ik de niet O.V.W.-ers al zeggen: „Hij wel”. Als we zo 's avonds door Medan wandelen, slenteren of rijden in het pakean-best en opgedost met allerlei emblemen en verdere versierselen, dan valt het ons op, dat er menigmaal een jaloerse blik op ons wordt geworpen, omdat wij over veertien dagen „oppleuren” en de werpers van bovenomschreven blik niet. Geduld, jongens, jullie tijd komt ook. Dan mogen jullie als pauwen over de Kesawan djalannen, benijd door de baru's van het achthonderd en zoveelste bataljon of zoiets.

Dat 3-15 R.I. is toch maar een raar allegaartje. Er zijn jongens van de: Jagers, Haantjes, Stoottroepen, Ein-ein, en nog veel meer. Een jaar geleden kregen we Tandjong Pura als bataljonsvak plus een groot gebied, dat we moesten trachten veilig en rustig te houden. Toen de tweede politionele actie begon, hielden wij ons koest en waren alleen een beetje meer op onze hoede dan anders. Roemruchte wapenfeiten zijn niet te vermelden. We bleven waar we waren en lazen in de krant, hoe andere onderdelen het fixten. Eigenaardige gewaarwording. Toch vielen er ook bij ons slachtoffers, tijdens patrouille's en bij het mijnenzoeken. Ergens anders werd er gehakt en de spaanders vielen ook bij ons.

Er zijn boze tongen die beweren, dat 3-15 R.I. een ruige, ongedisciplineerde bende is. Ik wil het niet wagen om ze tegen te spreken, maar deze tongetjes maken de grote fout om te generaliseren. Heus, waarde lezer, het valt wel mee. Let U maar eens op, als er een ander bataljon naar beneden komt om „gedemobd” te worden. Het is geen uitgesproken O.V.W. mentaliteit om „de bloemetjes eens buiten te zetten”. En zeer zeker niet als je eigen bataljon, voetbalkampioen van de Oostkust wordt.

Hoe het ook zij, binnenkort varen we af! Voor diegene die achterblijven, zal het weinig verschil maken. Voor ons echter betekent het een nieuwe mijlpaal in ons leven: de terugkeer in de burgermaatschappij! En al zal het ons wel eens moeilijk vallen om in het burgergareel te blijven lopen, toch zullen we het fixen, zoals we het drie jaar in Indonesië hebben gefixt.

Tot de jongens die „ook nog wel 's zullen thuisvaren: „Houdt je taai, kop op, en... tot kijk in het vaderland”.

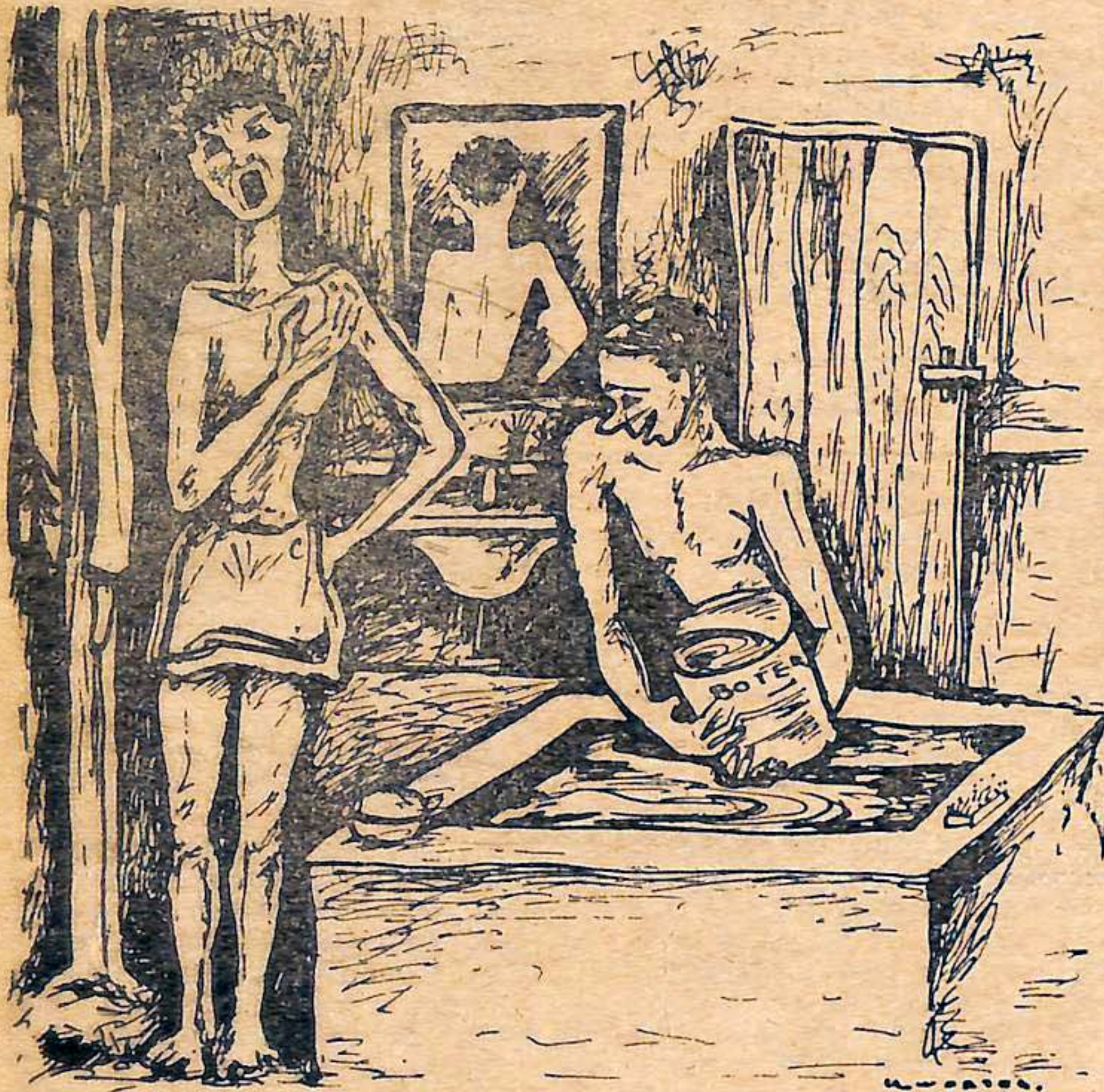
'n Stoottroeper

Wie het weet mag het zeggen

Hoe het komt dat een mens behoefte gevoelt om in een mandikamer te gaan zingen, heb ik nog nimmer op afdoende wijze horen verklaren, maar een feit is het dat, wanneer de badjas eenmaal op de roestige spijker hangt of de beschermende groene handdoek van de lendenen naar eenzelfde ophangegelegenheid is verhuisd, de longen zich automatisch gaan vullen met de vochtige hof en dergelijke lieden. Ik zing dus ook in de badkamer.....

In onze houten villa — een knots van een tempaat — is een mandikamer, groot genoeg om er een heel bataljon onderdak te verschaffen, met een mandibak, groot genoeg om er walvissen in te houden en een accoustiek als de beste concertzaal.

Hier was het, dat ik met mijn trouwe

badkamerlucht en de aria's tegen de druipende wanden opdaveren. Ik, Jantje, ben een eenvoudig mens en behept met dezelfde primitieve eigenschappen als mijn medescheepselen, zij het misschien, dat mijn stembanden door het vele commanderen en hoera's roepen tijdens patrouilles en andere uitpattingen, een geoeffendheid hebben verkregen, die te vergelijken is met die van zangers als Gigli, Tauber en Speen-

vriend Jan Hen, na onze dagtaak, op een zonnige zomerse dag van Juli binnentoo, de lendenen groen omgord, teneinde het dagelijkse aanzijnszweet, waarin wij onze rijst met ketimoen wederom hadden verdiend, met enige scheuten water weg te spoelen. Nu moet ge weten, dat Jan Hen van kindsbeen af een weinig bang is van fris water en in elkaar krimp van elende als hij met koud water wordt nat-

gegooid, hierbij de raarste snuiten trekt en het uitgilt van pure narigheid. Wel, ik zeide reeds, dat mijn stembanden uitermate waren geoeffend en zo ging ik op die bewuste Julidag als een pure-sang pisang schuiver een gloeiende knijp weddenschap met Jan Hen aan, bestaande uit de opgave, dat ik een bekende aria zou aanheffen, waarbij hij me dan plotseling bij de hoge tonen met koud water moest natgooien. De mop was dan, dat ik rustig en onverstoord zou doorzingen en de inzet was een pakje Bathing Beauty.

Wel, het gelukte niet helemaal, ik bedoel dat doorzingen, want Jan Hen, schoon partijdig natuurlijk, beweerde dat de hoge tonen hoger waren dan de componist aanvankelijk had geprojecteerd.

Ik was nu toch dóór en verzocht een tweede poging te mogen doen, hetgeen welwillend werd toegestaan. Wel maakte Jan Hen de restrictie dat ik nu mijn ogen moest sluiten, zodat zelfs de factor van het onverwachte zou meespelen. Laat me de knul nou stiekum een emmer vol water tappen en het gewicht van minstens zeven kilo water met volle kracht tegen mijn body kwakken, zodat ik mijn aria schielijk afkneep, steigrend als een, door een horzel gestoken hengst op een parketvloer. Levensgroot volgens portret maakte ik, na deze capriolen, een driepuntlanding met glijvlucht en verformfaaide hierbij heerlijk mijn landingsgestel.

Nóg wilde ik het niet opgeven en onder het motto van: driemaal is scheepsrecht, zette ik opnieuw een machtige aria in, kneep mijn ogen dicht, breidde de armen uit als een heldentenor, liet mijn borst zwellen en juist, toen ik de twintig badende beauties in alle glorie al zag en wilde snikken: „Lach dan, Paljasso...”, zwiepte Jan Hen met onfeilbare zekerheid en rotsvaste hand een puts water in mijn gapend keelgat, waarin toevalligerwijze juist het verkeerde gat openstond.....

„...Water in de longen”, constateerde de dokter in het hospitaal. „Ik kon geen Bathing Beauties krijgen”, fluisterde Jan Hen, „mogen het drie pakjes Heimwee zijn?”...

Deze geschiedenis, lezer, die reeds eerder in dit onvolprezen blad heeft gestaan, was aanleiding voor één van onze trouwste abonnees om zich zelve af te vragen: „Alles goed en wel, maar waarom voelt een mens behoefte om te gaan zingen als hij in de mandikamer is?” Deze vraag werd hem — een regelmatig mandikamer bezoeker en niet onver-

Welfare-rantsoen over de maand Juli

Bon nummer 1 inleveren

Bier 5 hele flessen; cigarettten 300 stuks; lucifers 4 doosjes; toiletzeep 3 stuks; tandpasta 1 tube; shagtabak 2 pakjes; sigarettentapij 2 pakjes; pijptabak 1 pak; kauwgum 4 pakjes; scheermesjes 5 stuks; scheerzeep 1 stuk; schoensmeer 1 doos bruin en 1 doos zwart; sweets 3 ons; waszeep 2 stuks.

Indien voorradig: chocolade 8 stuks.

Officieren en onderofficieren: import jenever 2 flessen.

VRAAG EN AANBOD

Op Donderdag 21 Juli zullen voor onderstaande personen platen worden gedraaid:

J.W. Hendriks, hoofdagent van politie te Tarutung, op verzoek van zijn vriend soldaat ekl. J. Rooy te Semarang.

Soldaat E. Hupe, 122ste squadron te Medan op verzoek van Maud.

Korporaal J. van Ekeren, 33ste cie AAT, op verzoek van zijn moeder, zuster en zwager.

Soldaat B.M. Wolsink, 4-4-2 R.I. op verzoek van H. Aaldering te Doetichem.

Soldaat Willy Brom 424ste bataljon infanterie te kampong Baru, op verzoek van zijn moeder, zusters, broers en meisje Ria.

Soldaat ekl. G.G. Hoogeveen, R.K. militair tehuis, te Medan, op verzoek van Trees.

dienstelijk zanger tot een ware obsessie.....

Zo zelfs dat „abonné” ten einde raad de vraag voorlegt aan zijn mede-K'lewanglezers.

Onder deze intelligente lezerschare — zo zegt hij, moeten toch wel knapen zijn, die antwoord kunnen geven op de vraag. Voor de „juiste beantwoording of voor „het antwoord” stelt „abonné” een hele fles onversneden jenever ter beschikking.

Uw antwoord te richten aan: redactie K'lewang, dienst voor legercontacten te Medan.

De sluitingsdatum is 1 Augustus '49.

Radio Medan brengt:

In de week van 24 tot en met 30 Juli op de 41,6 en de 60,85 meter band.

Zondag 24 Juli: 07.00 nieuwsbulletin uit Batavia; 07.10 Zondagmorgen zonder zorgen; 07.40 Hollandse zangers; 8.00 programma parade; 08.15 „strings for dancing”; 08.30 Zondagochtend concert met werken van Frans Schubert; 09.15 religieuze muziek; 09.30 kerkdienst; 10.45 sluiting.

12.00 programma overzicht en nieuwsbulletin; 12.15 lunchmuziek; 12.45 „proza en poëzie”; 13.00 lichte voormiddagklanken; 13.30 „Nelvetiana”; 14.00 sluiting. 12.30 „disco-dump”; 20.00 een woord van hart tot hart; 20.15 Richard Crooks zingt operette melodien; 20.30 „Carnet de bal” 21.00 nieuws uit Batavia; 21.10 sportpraatje; 21.20 ons klassiek Zondagavondconcert; 22.30 sluiting.

Maandag 25 Juli: 07.00 Werklust na Zondagrust; 07.30 pianosyncopations; 12.40 accordeonmuziek

van Engelse en Nederlandse ensembles; 13.40 „Juxe-bux”; 20.00 causerie: „wist u dat?”; 20.15 swing-session, het programma voor de swingliefhebbers; 21.15 „langs Europa's kusten”; 22.00 als de avond valt.

Dinsdag 26 Juli: 12.00 „sinfonica”; 19.30 romantiek en rythme; 20.00 boekbespreking door bibliophil; 20.15 het orkest van de week: „the Skyrockets”; 21.15 in studio II speelt het „Barisan quintet”; 22.00 als Kozakkenkoren zingen.

Woensdag 27 Juli: 08.00 aansluiting met de Missigiti Raja voor een ooggetuigenverslag van het plechtige dienstgebed Hari Raja

Ai'dilfitri (I & II); 11.00 rede van de wali negara dr. T. Mansoer, ter gelegenheid van de Hari Raja; 20.00 „Sumatra serenade” het speciale wekelijkse programma voor alle Engelssprekende luisteraars, verzorgd door mr. John MacLeod; 21.15 componist van de week: Cesar Franck (1822 — 1890); 21.40 voor en door de strijdkrachten m.m.v. ome Herman aan het klavier.

Donderdag 28 Juli: 13.00 gevarieerd amusement presenteert: „waltztime”; 13.30 door operette-land; 19.30 verzoekplatenprogramma „vraag en aanbod”; 20.00 causerie voor de dienst voor legercontacten; 20.15 hersengym-

nastiek; 21.15 studio uitzending van het dansorkest „the Blue-stars.”

Vrijdag 29 Juli: 07.30 twintig minuten bij de elfde muze; 13.00 uit de oude doos; 19.30 aan de Zuidzee stranden; 20.00 buitenlands-weekoverzicht; 20.15 operafragmenten; 21.15 het ensemble Marieff speelt in studio II; 22.00 na-avond amusement; 23.00 Sumatra's Oostkust staat in verbinding met Nederland

Zaterdag 30 Juli: 07.30 rustige dansmuziek; 13.30 telefonisch verzoekplatenprogramma: „belt u maar, 1135 staat voor u klaar.” 20.00 ons kort verhaal; 20.15 „de beentjes van de vloer”; 20.45 filmmuziek; 21.15 cabarat: „negenheit de klok”; 22.00 weekend serenade.

De Huzaren van Boreel

(vervolg)

er was nagenoeg geen plaats in het territorium Noord-Sumatra, of huzaren van het oude eskadron waren er aanwezig in functies als: radiotelegrafist, chauffeur, monteur, M.T., verpleging en transport, enzovoort, in, onder andere de volgende plaatsen: Padang Sidempuan, Labuan Bilik, Tiga Binanga, Tarutung, Prapat, Rantau Prapat ect. Ja, zelfs trokken er jongens naar Padang en Palembang om daar de helpende hand te bieden.

Niet alleen was de samenwerking van de huzaren met de kameraden van de andere legeronderdelen voorbeeldig, ook de samenwerking met de burgers en de verschillende maatschappijen is steeds goed geweest. Wij denken hierbij dan onder andere aan de treinbeveiliging naar Rantau Prapat en nog onlangs naar Tandjong Pura toen er in die richting iets scheef zat.

Een andere aanwijzing voor de goede verstandhouding tussen de maatschappijen en het eskadron kan men vinden in het feit, dat een aantal demobilisanten van het eskadron een toekomst vonden bij diverse cultuurmaatschappijen.

Dit dan, is in zeer grote trekken de geschiedenis van het eerste eskadron pantserwagens die wij echter niet willen beëindigen, zonder u te herinneren aan de historie van luitenant R.P.M. baron van Voorst tot Voorst.

Luitenant R. P. M. baron van Voorst tot Voorst was als verbindingsofficier toegevoegd aan het gezelschap buitenlandse militaire waarnemers dat op Sumatra's Oostkust vertoefde. Op Vrijdagmorgen, 18 Maart 1949, werd dit gezelschap nabij Berastagi zeer hevig beschoten.

Door het koelbloedig optreden van luitenant van Voorst, die geruime tijd een vuurgevecht met de aanvallers onderhield, wist hij zichzelf en zijn metgezellen van en gewisse dood te redden. De houding en het optreden van deze officier zijn een voorbeeld van de houding en het optreden van alle huzaren van Boreel.

BESLUIT

Hun tijd zit er op. Drie jaar hebben zij meegeperst en het overgrote gedeelte van het pantsergezin, waarmee wij in het begin van dit verhaal kennis maakten, gaat nu naar huis.

zij gaan demobiliseren. Af door de zijdeur.....

Zij hebben het verdiend. Verdiend is het ware woord, want de huzaren van Boreel hebben hun partijtje behoorlijk meegeblazen. Het is een beetje pijnlijk van goede vrienden afscheid te nemen, maar hun plaatsen zijn al weer ingenomen door de nieuwe wapenbroeders die ook reeds een paar behoorlijke coupletten van ons soldatenlied hebben meegeblazen.

Er blijven ook kameraden hier. Zij, die hier hun werkkring vonden, wensen wij het beste voor hun toekomst. Zij, die het beste gaven wat zij hadden te geven, blijven ook hier.

Deze makkers rusten in de aarde van Deli. Zij rusten in vrede.

Wij, die hier nog achterblijven, wij wensen onze scheidende makkers een goede reis en een goede toekomst in het Vaderland of waar dan ook.

Jullie zijn het gewend om de spits af te bijten.

Jullie fiksen het wel...
Het ga jullie goed.

Kr.

De 7e Afdeling Artillerie

(vervolg)

DE ROKENDE VULKAAN WORDT NIET GEDOOFD

De 7de afdeling gaat nu vertrekken, maar de vuurmonden blijven op Sumatra om, waar nodig, nog hun bassen te laten horen.

De Bromo, die voor Padang-Sidempuan het ravijn in dook na driemaal over de kop te zijn gegaan, is een even goede schieter gebleven;

De Krakatau, die eens roodgloeiend van nijd tegenover zijn vijand stond;

De Kelud, waarop de elt. Rienstra werd beëdigd;

De Ardjuno, vroeger een der zwaksten, maar na een reparatie een van de sterksten,

De Sinabung, die eerst op het slechte pad was en geregeld richting Medan schoot, maar na de politionele actie zijn leven beterde en zich schaarde naast zijn broeders bij de 7de afdeling, en alle anderen die niet moe worden wanneer er op hen een beroep wordt gedaan in de strijd tegen willekeur, terreur en banditisme.

Het materiaal blijft achter om de taak voort te zetten. De jongens van de 7de Afd. gaan heen na hun volbrachte taak, doch hun werkzaamheden worden voortgezet door de opvolgers. Niet alle leden van de artilleristen-familie gaan wederom huistoe. Enkel blijven hier achter, omdat zij hier een werkkring vonden en dan zijn er de gesneuvelde wapenbroeders. Ook de 7de afdeling artillerie heeft zijn doden te betreuen, zoals vrijwel ieder legeronderdeel dat oog in oog met de vijand heeft gestaan, zijn verliezen heeft. Het zijn er niet velen in vergelijking met de grote verlieslijsten bij andere onderdelen, doch in verhouding zijn het er wel veel. Het valt de jongens zwaar hun dierbare doden te moeten achterlaten. Het zijn er zes in totaal. Zes jonge levens werden afgesneden omdat deze jonge artilleristen niets anders wilden doen dan de inwoners van dit mooie land hun vrijheid, levensvreugde en alle waarden die de mensheid nodig heeft om zonder zorgen te leven, te hergeven. Er waren groepen die dit niet begrepen. In de strijd tegen deze elementen zijn zij gebleven. Zij rusten in vrede.

Het werk dat zij begonnen werd door hun kameraden voortgezet. Dit werk wordt nu overgenomen door anderen tot straks iemand zal zeggen: Uw werk is volbracht. Er heerst nu rust en orde in deze gebieden.

Wanneer dat zal zijn, artilleristen, kunt ge volkomen tevreden zijn. Gij, mannen van het eerste uur, zij vrijwilligers, hebt daaraan mede gewerkt.

Mocht gij niet, zoals zovelen, zoals misschien wij allen, vinden dat er niet is bereikt wat gij hadt gedacht dat er zou worden bereikt, weet dan, dat in dit leven niets volmaakt is.

Zelfs het meest volmaakte werk vertoont tenslotte fouten.

Wij zijn mensen en omdat wij mensen zijn maken wij fouten.

Gij, vrienden, hebt gedaan wat ge kon doen en dikwerf meer gedaan dan van u kon worden verwacht.

Ge moogt tevreden zijn, artilleristen van de 7de afdeling.

Kr.

V A A R W E L

Gedurende de laatste dagen is Medan een toonbeeld geworden van vele pakjes-dragende, inkopende en uitbundige, ja wel wat te uitbundige militairen, hetgeen zich voor zover het pakjes en inkopen betreft alleen voordoet als men naar huis gaat. Welnu achterblijvers men gaat inderdaad naar huis, ook het 1e eskadron pantserwagens, althans datgene wat er van over is. Administratief is het al enige keren gebeurd, doch het is nu werkelijkheid geworden.

Zoals gezegd, „Wat er nog van over is”: Velen van ons hebben een betrekking gevonden hier te lande, hetzij in de cultuur, hetzij als militair of op kantoor. We worden zo nu en dan wel eens door „mijnheer” A of B, nonchalant goedendag gezegd. Ze zijn ons nog niet vergeten! Dus denk er aan jongens, als jullie nog eens een verwijt richten tegen een „wit pak”: je kan met een oude huzaar te doen hebben.

De meesten zien met verlangen uit naar hun familie in Holland, naar verandering van land en volk. Een Hollander is niet erg hokvast.

Het doel waarvoor wij in begin September '46 van Engeland uit in Indonesië aankwamen, hebben wij, de twee poli-

Onze meningen over ons verblijf in Indonesië zijn niet verdeeld, we geven gezamenlijk toe, dat, hoewel de mooie dingen heus niet opwegen tegen de lelijke, ons verblijf hier een deel van ons leven is geweest, dat wij toch niet graag hadden willen missen. Het spreekwoord zegt niet voor niets: „wie niet weggaat komt ook nooit thuis.”

Een bekende vraag, die zeer veel gesteld wordt, is: „en wat nu in Holland?” Vanzelfsprekend eerst een vacantie, zoals die zich wel niet veel meer zal voordoen. De meesten weten daarna wel wat te doen. Lukt het niet in Holland..... geen zorg. Namen van landen als Australië, Canada, Californië, hebben bij sommigen van ons nu al een vertrouwde klank gekregen. En

Een scheidende huzaar neemt nog even de pen op:

tionele acties ten spijt, tot nog toe slechts gedeeltelijk verwerkt gezien. Ten volle beseffend welke inspanningen er zijn verricht en nog worden verricht, vragen wij ons af, nu het uur van scheiden is aangebroken, „wat hebben wij bereikt?” Maar op „gedeeltelijk” kunnen onze opvolgers wellicht onze taak voleindigen.

Ik zal u niet vervelen met een opsomming van wapenfeiten, zoals: convooi Medan-Belawan, „het gegooi met de glazen van vesting Medan” (letterlijk en figuurlijk), de politionele actie en alles wat daar mee in verband staat, ook niet waar we allemaal zijn geweest. Wij kunnen dit samenvatten in twee korte zinnen: 1e: is er geen gebied op S.O.K. waar we niet geweest zijn, 2e: Ons verblijf was altijd een leven van het ene voorval in het andere.

De tweede politionele actie, die achteraf de reden bleek te zijn van onze uitgestelde demobilisatie, hebben we niet meer in ons totaal verband mee mogen maken. Onze aflossing, welke in Augustus 1948 van Java kwam, heeft zoals wij voorheen, de nieuwe grenzen geopend. Zoals bekend werden wij naar alle hier op S.O.K. verblijvende onderdelen geloodsd en we kwamen terecht bij onderdelen waar wij in de beginne als kleine groep, als enkeling, wel zeer vreemd tegenover stonden. Doch alles went en „aanpassen” is een van die begrippen waar wij het beste mee overweg kunnen.

Velen van ons zijn in het gebied, begrepen door Tj Pura - Sibulga - Padang Sedempuan - R. Prapat net zo bekend als een „krantenjongen in z'n eigen wijk”. Kwamen wij na verloop van maanden weer eens in Medan onder de ogen van onze commandant (onder ons huzaren: Piet) dan bleek, dat hij ons doodgewaand had. Ja onze majoor wordt al een dagje ouder!

Inf. III, 3-15 RI, LTD, SOMB, 5-10 RI, ML, UNCI, AMVJ. en andere onderdelen zijn allen getuigen geweest van onze aanwezigheid. Vanzelfsprekend hebben wij in allerlei kringen vele vrienden, vriendinnen en kennissen opgedaan en ik wil deze gelegenheid tevens benutten om allen, die ons gekend hebben, hetzij intiem of oppervlakkig, onze beste wensen te doen toekomen en een laatste vaarwel toe te roepen.

het moet wel heel gek gaan, wil iemand, die verscheidene jaren in Indonesië is geweest, onverschillig of hij wilde of moest, het niet tot iets zou brengen. Wij hebben hier wel anders geleerd.

Wapenbroeders van alle rang, stand, van alle ras en kunne, het gaat u goed op Oost-en Westkust. Laat u niet intimideren door allerlei politiek gescharrel, treedt onverbiddelijk op waar zulks nodig is, iets waarmee u zelf, die dagelijks aan gevaren bloot staat, het allereerste mee gebaat bent. Opdat Indonesië weer kan worden, ook onder de nieuwe politieke verhoudingen, zoals vroeger: „de gouden kwasten aan het bedelaarskleed van Azië”.

HUZAAR ekl. de B.

3-15 R.I.

(vervolg)

TANDJONG PURA

En zo werden de „overblijfselen” van bovengenoemde bataljons in Juni 1948 te samen gevoegd tot 3-15 R.I., een bataljon, dat al spoedig één hechte familie vormde en waarmee men rekening kon houden. Het gebied rondom Tandjong Pura, waar 3-15 R.I. de scepter zwaaide, was een flink gebied, maar de jongens hebben het gefikt en niemand anders dan zichzelf, weten hoe moeilijk hun taak dikwijls was.....

Een teleurstelling voor hen was, dat zij met de tweede politionele actie niet „naar busten” mochten. Evenwel, hun werkzaamheden in het door hen te controleren gebied, waren somtijds zwaarder dan de werkzaamheden bij de acties en 3-15 R.I. kon niet uit dit belangrijke vak worden gemist.

Thans zwaait 3-15 R.I. af. De jongens van Infanterie IV, 1-1, de Hunen, de Jagers, de Zeeuwen, 1-8 of hoe zij zich ook wensen te noemen, „gaan af”. Er zijn veel waarderende woorden reeds gesproken bij dit afscheid.

Wij kunnen er niet veel nieuws meer aan toevoegen en als we dan zeggen: „Ajuus, mannen, het gaat jullie goed.....” dan weten de lui van 3-15 wel wat wij bedoelen.

„Ajuus! Het gaat jullie goed”..... en..... zoals generaal Scholten zeide: „Wij gaan door. De kop ervoor.....!”